Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
26 МАРТ 1968 й.
СЕШАНБА
№ 71 (530)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Суратдаги бу ишчи йигит шаҳримиздаги экскаватор ремонти заводи йиғув-механика цехининг зарбор ишчиси токарь Ғани Саидалиевдир. 14 йилдан буён шу корхонада ҳалол меҳнат қилиб, коллектив обрўсини қозонган бу меҳнатсевар ишчи аъло сифатли деталлар ишлаб чиқариш билан бирга смена ва ойлик топшириқларни бир ярим баравар адо этмоқда. Токарь Ғ. Саидалиевнинг беш йиллик охиригача бўлган режаси бир неча ёш шогирдга ҳунар ўргатишдир.

СУРАТДА: токарь Ғани Саидалиев. М. Нуриддинов фотоси.

БИЛИМ ЭЛТУВЧИЛАР

— «Билим» жамияти Чилонзор район ташкилотининг IV ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда ташкилот правлениесининг раиси, Халқ хўжалиги институтининг доценти Тальат Саъдуллаевнинг ҳисобот доклади тингланди.

«Билим» жамияти Чилонзор район ташкилотининг 900 дан ортиқ аъзоси бор. Райондаги корхона, ташкилот, қурилиш объектлари ва аҳоли яшайдиган жойларда КПСС тарихи бўйича 626, СССР тарихи бўйича 526, сиёсий иқтисод бўйича 411, педагогикага оид 647 та лекция ўқилди.

Ҳозир районда олтита халқ университети ишлаб турибди. Мактаблар қошида ташкил этилган ота-оналар лекторийлари ҳам анчагина яхши ишларни амалга оширмоқда.

Лектор кадрлар тайёрлаш борасида ҳам самарали ишлар қилинди.

Музокарада сўзга чиққан ўртоқлар ўзлари ишлаётган жойлардаги лекция пропагандаси тўғрисида ўртоқлашдилар. «Билим» жамияти район ташкилоти ишидаги камчиликларни кўрсатиб ўтдилар.

Конференция «Билим» жамияти район ташкилотининг келгусидаги ишлари юзасидан қарор қабул қилди. Конференция қатнашчилари ташкилот правлениеси ва ревизион комиссиясининг янги составини ҳамда «Билим» жамияти Тошкент шаҳар ташкилотининг VII конференциясига делегатлар сайладилар.

Маҳалла—ташкилотчи ва ташаббускор

ШАҲАР КОРХОНА ВА МУАССАСАЛАРИ БЕШ КУНЛИК ИШ ҲАФТАСИГА ЎТГАНЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАГИ «ОКТЯБРЬ 40 ЙИЛЛИГИ» МАҲАЛЛАСИ АҲОЛИСИНИНГ БАРЧА ТОШКЕНТЛИКЛАРГА

МУРОЖААТИ

Қадрли дўстлар, ҳамшаҳарлар, азиз тошкентликлар!

Икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтилганлиги муносабати билан турмушимиз ва дам олишимизни қандай яхшироқ ташкил этиш тўғрисидаги ўй ва фикрларимизни 600 хонадонли «Октябрь 40 йиллиги» маҳалласи аҳолиси номидан бугун сизлар билан ўртоқлашмоқчимиз.

Маҳалла — бу бизнинг умумий уйимиз, ягона оиламиздир. Биз ҳаммамиз қўшнилармиз, фақат яшаш жойимиз билангина эмас, манфаатларимиз ва ғояларимиз билан ҳам ўзаро яқин кишилармиз. Халқимиз «ҳовли олма—қўшни ол» деб бежиз айтмаган. Маҳалла—коллектив ақл-идрокидир, унинг тарбиявий роли ғоят каттадир. Одамлар ўртасида социалистик муносабатлар мустаҳкамланган бизнинг давримизда маҳалланинг роли, обрўйи, раҳбар ва маслаҳатчи сифатидаги таъсири яна ҳам ошди.

Ҳаммаҳалла кишилар бир-бирларининг қувончига ҳам, қайғусига ҳам шерикдирлар. Байрамлар ва маросимлар, янгича урф-одатлар, шу билан бирга, қадимдан сақланиб қолган ва моҳияти билан давримизга ёт бўлмаган урф-одатларни ҳам ўзаро келишиб, хабарлашиб нишонлаб турамиз. Болалар туғилади, улар ўсади, уйланади. Оилаларимизда невара-эваралар пайдо бўлади. Биргаликда тўй қиламиз, юбилейлар ўтказамиз.

Маҳалла комитетлари ташаббускор жамоат ташкилотига айланиб қолди, улар ўз фаолиятлари билан хўжалик ва маданий қурилиш масалаларини ҳал этишда маҳаллий Советларга ёрдам беришмоқда, омманинг ижодий куч-ғайратини ижтимоий-фойдали ишлар қилишга сафарбар этиб бормоқдалар.

Жамоатчи — юксак, фахрли номдир. Аҳоли маҳалла комитетларининг раисларини ва аъзоларини сайлашда уларга катта ишонч билдиради. Бу ишончни оқлаш уларнинг шарафли бурчидир.

Халқнинг бахт-саодати, фаровонлиги ҳақида ғамхўрлик қилиш партия ва ҳукуматимизнинг олий мақсадидир. КПСС XXIII съездининг совет халқи моддий фаровонлиги ва маданий даражасини ошириш ҳақидаги қарори бизни яхши эзгу ишларга илҳомлантирди. Ўша пайтдаёқ маҳалламизда умумий куч билан кўпгина ишлар қилинган эди. Корхона ва муассасалар икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтгандан сўнг бу ишларни янада жонлантирди.

Шуни айтиш керакки, беш кунлик иш ҳафтасига ўтилиши муносабати билан турар-жойларда оммавий-сиёсий ишлар олиб бориш учун қулай шароит туғилди. Эндиликда дам олиш кунларида меҳнаткашларнинг ҳордиғини уюштириш соҳасида маҳалла комитетлари зиммасига катта вазифалар юкланмоқда. Бу ишда иштирок қилиш ҳар бир маҳалла активининг бурчидир.

Дўстлар! Элга хизмат қилишнинг ажойиб анъаналари ва яхши тажрибаларини ишга солиб, ҳар биримизнинг шанба ва якшанба кунларимиз фойдали, кўнгилли, қизиқарли ўтишига эришайлик. Халққа таянган ва у ҳақда ўйлаган ҳамда ўзбек халқининг асрий традицияларини ишга солган ҳолда, биз, ўз маҳалламизда ҳозирдаёқ кўп нарсаларга эришдик.

Маҳалламиз Сағбон кўчасида жойлашган. Бу ерда кўчалар давлат ҳисобидан асфальтланган, ёритилган, мактаблар, болалар боғчалари қурилган, магазинлар очиб қўйилган. Биз маҳалла аҳолиси ҳамма нарсани давлат қилиб беришини кутиб ўтирмасдан анчагина ишлар қилдик. Ҳар биримиз ўз оила аъзоларимиз билан маҳалла территориясини ободонлаштириш, маданий-маиший шароитни яхшилашда актив иштирок қилдик. Маданий-маиший эҳтиёжларни қондириш учун зарур бўлган нарсаларнинг кўп қисмини маҳалла аҳли ҳашар йўли билан жамоатчилик асосида қурди.

Сўнгги беш йил давомида маҳаллада жамоатчилик кучи билан 15 та маданий-маиший хизмат биноси барпо этилди. 200 ўринли клуб, саноат моллари, хўжалик буюмлари ҳамда нон магазинлари, алоқа бўлими, омонат касса, болалар поликлиникаси, кутубхона, чойхона, маҳалла комитети идораси, халқ кўнгилли дружиначилари хонаси, дорихона биноларини маҳалла аҳли ўз кучи билан қурди.

Маданият ўчоқларининг қад кўтариши билан оммавий-сиёсий, маданий-оқартув ишлари, тўгараклар фаолияти, физкультура ва спорт машғулотлари жонланиб кетди. 1967 йилнинг ўзида маҳалла клубида етти марта турли темада лекция, беш марта савол-жавоб кечаси ўтказилди. Бичиш-тикиш, шахмат-шашка, ёш журналистлар тўгараклари мунтазам ишлаб турибди. Сиҳат-саломатлик халқ университетидан маҳалла меҳнаткашлари мамнун.

Ёзувчилар, республиканинг донгдор кишилари, депутатлар билан учрашув кечалари қизиқарли ўтди. Бадиий ва ҳужжатли фильмлар тез-тез намойиш қилинмоқда. Маҳалла ва шаҳар маданият уйи ҳаваскорлари иштирокида етти марта концерт қўйиб берилди. Янгича тўй, ақиқа маросимлари, Наврўз, Янги йил байрамларини коллектив бўлиб нишонлаш маҳалламизда анъанага айланган.

«Машъал» футбол командаси — маҳалламиз фахри. Кўча ва хиёбонларни, қабристонни ободонлаштириш доим эътиборимизда. Ўтган йили ва шу йилнинг икки ойи мобайнида шу мақсадда олти марта шанбаликлар ташкил этдик. Минглаб метр ариқлар тозаланди.

Булар маҳалла аҳлининг жамоатчилик асосида қилган ишларининг бир қисмидир. Аммо шунинг ўзи ҳам халқ кўп урган иш кўнгилдагидек бўлиб битишининг ёрқин тимсолидир.

Маҳаллада корхона ва муассасаларда ишловчи турли касб эгалари яшайди. Улар кун бўйи қилинган фидокорона меҳнатдан сўнг ўз маҳалласига ошиқадилар. Табаррук ота-оналаримиз, кўп болали оналаримиз, пенсионерлар, инвалидлар — ҳамиша маҳалла билан бирга.

Маҳалла комитети қошида жамоатчилик асосида ишлайдиган 11 кишидан иборат кенгаш туздик. Кенгаш шанба ва якшанба кунлари ўтказиладиган оммавий тадбирларнинг кенг планини тузиб чиқди ва шу асосда иш олиб боряпти.

Март ойида Наврўз байрами ўтказамиз. Тошкентнинг хушманзара кўнгилочар жойларида «Маҳалла сайли»ни ўтказамиз. Хотин-қизлар Советининг раҳбарлигида «Ёш оналар мактаби», «Бувижонлар мактаби» ташкил этиб, болаларни соғлом ва бардам ўстириш, таълим ва тарбия масалаларини ўргатамиз.

Республика туристик базаси орқали Самарқанд, Бухоро, Хева сингари тарихий шаҳарларга, Тошкентдаги музей ва корхоналарга сайру-томошага чиқамиз.

Ўзбек одати бўйича тўкма, гап ташкил этиб, ширин суҳбатлар ўтказамиз.

Республикамизнинг донгдор, атоқли кишиларини «Бир пиёла чойга» таклиф этамиз. Суҳбат орасида маҳалла бадиий ҳаваскорлари, ҳаваскор шоир ва артистлар, полвонлар иштирокида хурсандчиликлар қиламиз.

Ҳашар ўзбек халқининг асрий анъанаси, меҳнатсеварлиги, ватанпарварлиги, юртга меҳри рамзи. Ҳашар — кишилар дўстлигини, ҳамкорлигини, бир-бирига меҳр-муҳаббатини тоблайди. Биз шу анъанани давом эттириб, район территориясини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш юзасидан ташкил этиладиган шанбаликларда актив қатнашамиз. Маҳалла йўлларини, хиёбонларини, ариқларини жамоатчилик асосида озода тутиш мажбуриятини оламиз.

«Олтин тўй», «Ақиқа тўй», ота-оналарни пенсияга узатиш кечаси, «Никоҳ тўй»ларини шанба ва якшанба кунлари ўтказамиз. Аҳоли талаб ва истакларига қараб тўгараклар, халқ университетлари тармоғини кенгайтирамиз.

Бу ишларнинг бажарилишини маҳалла деворий газетаси «Коммунизм тонги»да муфассал ёритиб борамиз.

Маҳаллалар ҳамкорлигини, дўстликни мустаҳкамлаш, тажрибаларни ўртоқлашиш мақсадида йилда икки марта «Маҳаллалар куни»ни ташкил этамиз.

Биз шанба, якшанба кунларини бундан буён ҳам қизиқарли ва кўнгилли ўтказиш юзасидан белгиланган режаларни амалга ошириш мажбуриятини оламиз.

(МАЖБУРИЯТ «ОКТЯБРЬ 40 ЙИЛЛИГИ» МАҲАЛЛА АҲОЛИСИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИДА БИР ОВОЗДАН МАЪҚУЛЛАНДИ).

РАВОН ЙЎЛЛАР

Киров районида асфальт ётқизилмаган кўча кам қолди. Шу кунларда Мусоргский кўчаси 6 метр кенгликда текисланиб асфальт ётқизилмоқда. Бу кўча Озарбайжон, Тимирязев ва Энгельс кўчалари билан бирлаштирилади.

Тимирязев кўчаси билан Энгельс кўчасини бирлаштириш учун Шчорс кўчасига ҳам асфальт ётқизилди.

Янги очилаётган кўчалар бўйлаб тез кунларда автобуслар қатнай бошлайди.

САМАРҚАНДГА БАҒИШЛАБ

Яқинда В. И. Ленин номли Тошкент Давлат Университети филология факультетининг бир группа аълочи студентлари кўҳна ва навқирон Самарқандга қисқа муддатли саёҳат уюштирган эдилар. Саёҳатчиларга ўзбек адабиёти тарихи кафедрасининг ўқитувчиси Х. Муҳаммадхўжаев раҳбарлик қилди. Талабалар Самарқанднинг диққатга сазовор бир қанча қадимий архитектура ёдгорликларини томоша қилиб, яхши таассурот билан қайтишди.

Куни кеча университетда шу саёҳат хотираларидан фото кўргазма ташкил қилинди. Унда 40 тага яқин фото суратлар бор. Кўргазма Самарқанднинг 2500 йиллигига бағишланган.

НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Киров район партия комитети В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёрланар экан, мустамлакачилик нинг емирилиши билан алоқадор проблемалар юзасидан назарий конференция ўтказди.

Бу конференцияда 400 дан ошиқ киши қатнашди.

Тошкент Давлат Университетининг доценти Р. Шарофиддинов «В. И. Ленин мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларининг миллий озодлик ҳаракати тўғрисида» асосий доклад қилди. Марксизм-ленинизм назариясини мустақил равишда ўрганувчи пропагандистлар ва коммунистлар қўшимча доклад қилдилар.

(ЎзТАГ).

БАҲОР ҚУВОНЧИ

Пойтахт ўқувчиларининг баҳор қувончи бошланганига уч кун бўлди. Улар ўқув йилининг учинчи чорагини муваффақиятли тугаллаб, баҳор каникулига чиқдилар. Бу, қандай гаштли.

Ўқувчиларнинг ҳар бир они мароқли ва хушчақчақ ўтиши учун аввало, уларнинг жонажон мактабларидаги коллектив, кутубхоналар, пионер саройлари, республика қўғирчоқ театри, Ёш томошабинлар театри, Давлат цирки катта тайёргарлик кўриб, махсус программа асосида иш олиб боряпти.

Шу кунлари ҳар бир районда мактаб бадиий ҳаваскорларининг кўриги, техника ижодкорлари виставкаси, ўлкашунослик ишлари бўйича кўрик конкурслар бўлиб ўтмоқда. Ветеранлар ва шаҳримизнинг донгдор кишилари ўқувчилар меҳмони бўлишяпти.

Одатдагидек, бу йилги каникулда ҳам шаҳримизда болалар адабиёти ҳафталиги ўтказилмоқда. Мактаб эрталикларида, учрашув кечалари, китоб дўконларида М. Горький номи ҳурмат билан тилга олинмоқда. Чунки, бу галги китоб ҳафталиги М. Горький асарларига бағишланди.

Карл

Маркс

туғилган

куннинг

150

йиллиги

олдидан

СУРАТДА: Музейнинг жамоатчилик бўйича директори Наташа Спесицева бир гуруҳ экскурсиячилар билан бирга чет эллик дўстлар томонидан совға қилинган байроқлар стенди олдида.

В. Рунов фотоси (АПН).

МАКТАБ МУЗЕЙИ

Москва шаҳрининг Жданов районидаги 331-мактаб 1963 йилнинг 1 сентябрида 1350 ўқувчига ўз эшикларини очган эди. Ўша вақтда мактабда бирданига ўнлаб тўгараклар ва спорт секцияси иш олиб бора бошлади. Ўқитувчилардан Г. В. Ванин ва Э. М. Беренштейн раҳбарлигидаги тарихчилар клуби тез орада энг қизиқарли ва оммавий клуб бўлиб қолди. Бу клуб 1963 йилдаёқ илмий коммунизм асосчиси Карл Маркснинг ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни тўплашга киришган эди.

1964 йилнинг 17 мартида клуб ва мактаб ҳаётида катта воқеа рўй берди — мактабда Карл Маркс музейи очилди. Шаҳарнинг кўпгина мактабларидан, ВЛКСМ Марказий Комитетидан, Карл Маркс ва Фридрих Энгельс музейидан меҳмонлар келди. СССР халқ рассоми Н. Жуков Карл Марксга бағишланган бирнеча суратларини совға қилди. Москвадаги Карл Маркс ҳайкалининг автори машҳур ҳайкалтарош Л. Кербель ёш тарихчиларга Маркснинг мармар ҳайкалини инъом қилди.

Мактаб музейи тез орада катта шуҳрат қозонди. Унинг ҳужжатлари дарсларда фойдаланиладиган бўлиб қолди. Курувчи ишчиларнинг сиёсий тўгараги шу музей базасида шуғуллана бошлади.

331-мактаб тарихчилар клубининг Совети КПСС Марказий Комитети қошидаги марксизм-ленинизм институти, Москвадаги музейлар, бир қатор мамлакатларнинг компартиялари билан яқин алоқа боғлади. Ёш тарихчилар ГДРдан кўпсонли фотосуратлар ва фотосурат нусхалари, Болгариядан Маркснинг болгар тилида босилган асарлар тўпламини, Благоев ва Димитров музейларининг фондларидан турли ҳужжатларни Польшадан поляк коммунистларининг фашистларга қарши олиб борган кураши билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни олдилар. Музейдаги материаллар сони шу қадар кўпайиб кетдики унинг номини халқаро революцион ва ишчилар ҳаракати тарихи музейи деб ўзгартиришга қарор қилдилар.

Тўрт йил ичида музей стендларини Москва шаҳрининг Жданов районидаги мактабларнинг ўқувчиларигагина эмас, балки мамлакатнинг турли шаҳарларидан келган 60 дан кўпроқ делегация, дунёнинг 35 мамлакатидан келган меҳмонлар томоша қилди. Музей ҳақидаги мулоҳазалар ёзиб бориладиган дафтарда музей ишини маъқулловчи анчагина ёзувлар бор. Москвадаги ва бошқа шаҳарлардаги бир қатор мактаблар 331-мактабдан намуна олиб шундай музейларни юзага келтирдилар.

1965 йилнинг августда ВЛКСМ Марказий Комитети тарихчилар клубининг активларини ГДРга саёҳатга юбориш билан тақдирлади. Болалар 13 кун давомида республиканинг кўпгина шаҳарларида бўлдилар, ишчилар ҳаракатининг ветеранлари билан учрашдилар.

Ҳозир тарихчилар клуби музейда Карл Маркснинг туғилганига 150 йил тўлган кунга бағишлаб янги экспозиция тайёрламоқдалар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Чехословакия Социалистик Республикаси коммунистик ва ишчи партиялари ҳамда ҳукуматларининг раҳбар арбоблари 1968 йил 23 мартда Дрезденда учрашдилар. Партиялар ва ҳукуматларнинг раҳбарлари сиёсий ва иқтисодий ривожланишнинг ҳамда ҳамкорликнинг энг муҳим проблемалари устида фикрлашиб олишди. Учрашув қатнашчилари ўзларини қизиқтираётган халқаро проблемалар устида фикрлашиб олишди. Шу билан бирга муҳокама қилинган масалаларга доир қарашларнинг бир-бирига мос бўлиб тушганлиги ҳамда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг Софиядаги кенгашида баён қилинган позицияларидаги бирлик яна бир марта таъкидланди. Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари ҳамда ҳукуматлари раҳбар арбобларининг Дрездендаги учрашуви дўстона вазиятда ўтди.

◆ Цейлон Коммунистик партиясининг раиси С. Викремасингхе ва Цейлон Компартияси Марказий Комитетининг бош секретари П. Кейнеман ватанига жўнаб кетатуриб 23 мартда нечқурун Тошкентда бўлдилар.

ДЕПУТАТЛАР ҲИСОБ БЕРИШДИ

Кеча «Узсельхозтехника» ремонт-механика заводида шаҳар Советининг депутатлари — С. Норқўзиев, С. Кароматов, К. Салоҳиддинов ва Ҳамза район Советининг депутатлари Ж. Шахбозов, А. Майорова, Н. Раҳимов ва С. Боқихонов ўртоқлар иш кунидан сўнг ўз сайловчилари — завод меҳнаткашлари билан учрашдилар.

Сайловчиларнинг талабларини бажариш — депутатнинг бош вазифасидир. Ўртоқ С. Норқўзиев ўз ҳисоботида жуда кўп рақамларни келтирди. Ўтган йил мобайнида районда капитал қурилиш, кўчаларни ободонлаштириш, маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш борасида ҳам катта ишлар қилинди.

Ҳамза районни ҳали ёш. Уни шаҳарнинг бошқа районлари қаторига кўтариш учун кўп ишларни амалга ошириш лозим. Бу ерда янги савдо ва маиший хизмат, маданий-оқартув, болалар ва медицина муассасалари қурилиши, мавжуд объектларни реконструкция қилиш кўзда тутилган. Беш йилликнинг охиригача районда янги мактаблар, болалар боғчалари ва яслилари ўз эшикларини очади, кинотеатрлар, ошхоналар, кир ювиш хоналари, ҳаммомлар қурилади.

Район аҳолисига маиший хизмат кўрсатишга ҳозир ҳар қачонгидан кўп эътибор берилмоқда. Ободонлаштириш, сув билан таъминлаш ва кўчаларни ёритиш диққат марказида турибди.

Сайловчилар ўз нутқларида депутатлар халқ хизматкори сифатида катта ишларни амалга оширганликларини таъкидладилар. Шу билан бирга улар ҳали ободонлаштирилмаган, ариқ сувлари ўтказилмаган баъзи кўчалар борлигини, аҳолига савдо хизмати кўрсатиш ва пассажир транспорти ишидаги камчиликларга депутатлар эътиборини жалб қилдилар.

Депутатларга берилган янги талабларда меҳнаткашларнинг беш кунлик иш ҳафтасига кўчганлиги муносабати билан туғилган эҳтиёжлар ҳам ўз аксини топди. Шаҳар транспорти, маданий-оқартув ва болалар муассасалари фаолиятини яхшилаш, янги дам олиш базаларини барпо этиш бўйича ўз таклифларини билдирдилар.

ЁЗУВЧИ, УСТОЗ, ИНСОН

Революциянинг бўрон қуши, меҳнат аҳлининг мағрур лочини, ёзувчига хос чексиз истеъдод билан одамийликни ўзида мужассамлаштирган Максим Горький номи ўлмасдир. Бу ном ҳозирги кунда олимнинг уйида ҳам, чўпоннинг ўтовида ҳам фахр билан тилга олинмоқда. Рус ва ўзбек ҳам, украин ва тожик ҳам, белорус ва ёқут ҳам уни бизнинг Горькийимиз деб атайди. Барча совет кишилари уни бизнинг Горькийимиз деб атайдилар. Горький ҳозирги кунда биз билан бирга яшамоқда, биз билан коммунистик жамият қурувчиларининг олдинги сафларида бормоқда.

25 мартда Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Катта академик театрида бўлган тантанали кеча А. М. Горький туғилган куннинг юз йиллигига бағишланди. Республика жамоатчилигининг вакиллари—ишчилар ва колхозчилар, рассомлар ва ёзувчилар, инженерлар ва бинокорлар, хуллас улуғ пролетар ёзувчиси социалистик реализм асосчисининг ижодини астойдил севган кишилар бу ерга тўпланишди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси президиумининг раиси Комил Яшин қисқача кириш сўзи билан кечани очди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов минбарга чиқади. С. О. Азимов улуғ ёзувчи ва унинг ижодий йўли ҳақида гапиради ва Горькийнинг қардош халқлар адабиётига меҳр-муҳаббат билан қараганлигини таъкидлайди. Горькийнинг ижоди ўзбек совет адиблари учун социалистик реализм методини эгаллашнинг асосий манбаларидан бири бўлиб хизмат қилди. Шу сабабли ўзбек ёзувчиларининг ҳар бири—Ҳамза, Ойбек, Ҳамид Олимжон, Абдулла Қаҳҳор, Шароф Рашидов, Яшин, Уйғун, Зулфия, Миртемир ва бошқа кўп адиблар М. Горькийни зўр ҳурмат билан ўз устозимиз деб тилга оладилар. Горький ўзбек профессионал драма театрини ривожлантиришга ҳам зўр таъсир кўрсатди. Ҳамза номли театр саҳнасида Горький пьесаларининг қўйилиши реалистик театр санъати мактаби бўлиб қолди, ўзбек театрини ҳозирги кундаги баланд чўққиларга олиб келган улкан йўлга асос қўйди.

Совет ҳокимияти ўрнатилгандан буён ўтган 50 йил ичида Горькийнинг деярли ҳамма асарлари ўзбек тилига таржима қилинди. Бу асарлар Ўзбекистон меҳнаткашлари кенг табақаларининг мулки бўлиб қолди. Ғафур Ғулом номидаги нашриёт яқин орада ўзбек китобхонига улуғ ёзувчи асарларининг ўн томлигини тақдим этади.

— Улуғ сўз санъаткори Горький,—дейди докладчи сўзини охирида,—биз билан мангу биргадир. У ҳамиша ўз халқининг ишига, революция ишига, ленинизм идеяларига фидокорона хизмат қилиш намунаси бўлиб қолади.

А. М. Горький туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган тантанали кечада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов ҳозир бўлдилар.

Кечанинг охирида катта концерт қўйиб берилди. Бу концертда Ўзбекистоннинг санъат усталари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Илмий-техника конференцияси

Политехника институтининг ўқитувчилар ва студентлар коллективи студентлар илмий жамиятининг 25 илмий-техника конференциясини ўтказди. Илмий-техника конференцияси В. И. Ленин комсомолининг шонли 50 йиллик юбилейига бағишланди.

Конференцияда институт ректори академик М. Т. Ўрозбоев, профессорлардан М. Х. Назаров ва Х. М. Боймуҳамедов ўртоқлар сўзладилар.

Факультетлардаги студентлар илмий жамияти советларининг кучи билан институт студентлар жамиятининг илмий ишлари кўргазмаси ташкил этилди.

Конференция қатнашчилари айниқса қурилиш, физика-инженерлари, геология-қидирув, химия технология факультетларининг студентлари тайёрлаган илмий докладларнинг темалари, муҳим аҳамиятли ва мазмунли эканлигини таъкидладилар.

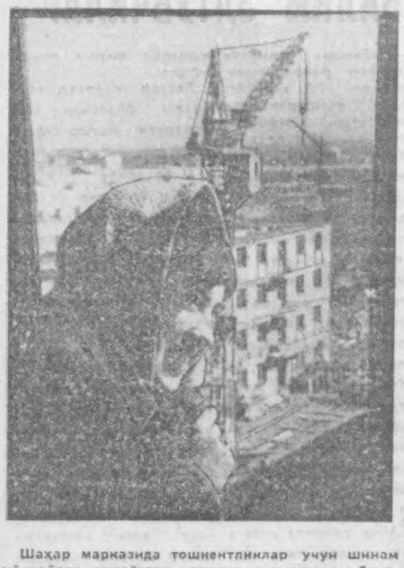

Шаҳар марказида тошкентликлар учун шинам уй-жойлар қураётган қардош украиналик бинокорлар орасида донецклик кранчи Людмила Криль ҳам бор. Бинокорлар бу меҳнатсевар қизнинг номини ҳурмат билан тилга оладилар.
СУРАТДА: Людмила Криль.

А. Тўраев фотоси.

ДЎСТЛИК КЛУБИДА

— 1964 йилда ташкил қилинган «Дўстлик клуби» ҳозирги кунга қадар 250 дан ортиқ хат олди,— деб ҳикоя қилади 144-ўрта мактабнинг ҳинд тили ўқитувчиси, шу клубнинг раҳбари Венера Нурматова.

«Дўстлик клуби»нинг 15 аъзосидан бири, 10-«а» синф ўқувчиси Умар Баҳромовнинг ўзи чет эллик дўстларидан 60 дан ортиқ турли мазмундаги мактублар олди, жавоб ёзди. Ҳиндистоннинг Дургапур шаҳридаги маҳаллий инженерлар тайёрлаш коллежининг талабаси Ашот Кимар Бенсал, Польша Халқ Республикасининг Дубра шаҳридаги 13-мактаб ўқувчиси Янина Патковаларнинг хатлари клуб аъзоларида катта таассурот қолдирмоқда.

Улар ўз мактублари орқали ҳинд ва поляк халқининг миллий қаҳрамонлари тўғрисида батафсил маълумотлар бериш билан бирга мамлакатларининг ҳозирги тараққиёти, мактабларда ўқиш, ўқитиш ишларининг қай даражада йўлга қўйилганлигидан ҳам тошкентлик дўстларини хабардор қилаётирлар.

Қ. МАЛИКОВ.

БУ ЖОЙДА СОВЕТ ҲУКУМАТИ ИШЛАЙДИ

100

Кремль — Москванинг юраги, қудратли юртимизнинг юраги. Бу жойдаги ҳар бир бино, ҳар бир тош — тарихнинг ўзи.

Москва бино этилганига саккиз юз йилдан кўпроқ бўлди. Унинг қалъаси — йилномаларда ва шеърларда мадҳ этилган Кремли — ажойиб ўтмишнинг, ҳозирги улуғ замонимизнинг ёдгорлиги бино қилинганига ҳам саккиз юз йилдан кўпроқ бўлди.

Минг-минглаб совет кишилари ва ажнабий сайёҳлар Кремлни зиёрат қилишади. Улар қадимий рус архитектураси ва санъатининг такрорланмас ёдгорликлари бўлган Кремль саройларини, ибодатхоналарини ва кошоналарини ғоят қизиқиб кўздан кечиришади. Экскурсоводлар меҳмонларни СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг биноси билан албатта таништирадилар. Ватанимизнинг давлат байроғи бу бино тепасида мағрур хилпираб турибди. Кремлнинг табаррук ерида машҳур рус меъмори Матвей Казаков шу бинони қурганига қарийб икки юз йил бўлди. Бу бинога замон заррача таъсир қилмагандек кўринади, у ўзининг дастлабки ҳуснини қиттак бўлса ҳам йўқотгани йўқ. Совет архитекторлари ва реставратор усталари бу қадимий ёдгорликни таъмир қилиб, асл ҳолига келтирдилар.

Экскурсоводлар учинчи қават деразаларига ҳамманинг алоҳида эътиборини тортадилар. В. И. Ленининнг кабинети ва квартираси, кенг ёруғ зал мана шу қаватда жойлашган. Совет ҳукумати Петрограддан Москвага кўчиб келгач, Халқ Комиссарлари Советининг мажлислари шу залда ўтказилар эди. Бундан 50 йил аввал 1918 йил март ойида шу залда Халқ Комиссарлари Советининг биринчи мажлиси бўлди. Мажлисга Владимир Ильич Ленин раҳбарлик қилди. Муҳим ташкилий масалалар — ҳукуматдан чиқиб кетган «сўл» эсерлар ва «сўл коммунистлар» ўрнига халқ комиссарлари тайинлаш масаласи, Москвадаги буржуа матбуоти большевиклар партиясига ва совет ҳукуматига қарши қабиҳ тухмат кампанияси олиб бораётганлиги сабабли бу матбуотни ёпиб қўйиш масаласи муҳокама қилинди.

Халқ Комиссарлари Советининг мажлислари деярли ҳар ҳафтада бўлиб турарди. Бу мажлисларда ташқи савдони национализация қилиш, темир йўлларни бошқаришни марказлаштириш, Москва ва Петроград саноатини электрлаштириш, Туркистонда суғориш ишлари, қанд саноатини тиклаш ва бошқа кўпгина шу каби муҳим проблемалар кўриб чиқилар эди.

Халқ Комиссарлари Советининг мажлисларига Ленин раҳбарлик қиларди.

Халқ Комиссарлари Совети ва унинг раиси В. И. Ленин фаолиятини А. В. Луначарский жуда жонли қилиб тасвирлаб берган. Бунда «қандайдир қуюқ кайфият ҳукм сурарди, ҳар бир дақиқа шу қадар кўп фактлар, фикрлар ва қарорларни ўз ичига олганлиги учун ҳам вақтнинг ўзи жуда тиғизланиб қолгандек кўринарди. Халқ Комиссарлари Советида чаққон ишлашарди, ҳамма ишловчиларнинг руҳи тетик, иш вақтида ҳазил-ҳузул ҳам қилиб туришарди. Халқ Комиссарлари Советида зеҳни ўткир кишилар кўп бўлса ҳам, аммо Ленин одатда ҳамма масалаларни бошқалардан кўра тезроқ ечиб берар ва узил-кесил қарорга келар эди».

Партия ветеранлари Н. А. Семашко, В. Д. Бонч-Бруевич, Л. А. Фотиева Халқ Комиссарлари Советининг Кремлда дастлабки ойлардаги ишини, Владимир Ильичнинг жўшқин фаолиятини яхши ҳикоя қилиб берган эдилар. Ёзувчи Лев Никулин ўзининг очеркларида бу бино 1918 йилнинг баҳорида қай тусда бўлганлигини жуда яхши лавҳаларда тасвирлайди. Бу бино Совет ҳокимиятининг биринчи ойларидаги Смольнийга ўхшарди. Коридорлар, хоналар волостлардан ва қишлоқлардан келган делегатлар билан лиқ тўла бўлар эди, деҳқонлар ва ишчиларнинг делегациялари Ленин ҳузурига бемалол кира олардилар, совет ҳукуматининг бошлиғи халқнинг истак-орзуларини ва эҳтиёжларини чуқурроқ билишни истарди. Фабрика-завод районларидан келган ишчилар, қишлоқлардан келган деҳқонлар уруш ва революция оёққа турғизган жуда катта мамлакат билан бевосита боғланишда Ленин учун жонли алоқа воситаси эди.

Владимир Ильич фронт ва мамлакат ичкариси билан яхши жонли алоқага эга бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга телеграф орқали ҳам доимий алоқа қилиб турарди. Ленин квартираси билан унинг кабинети ўртасидаги узун коридор бўйлаб телеграф аппаратлари ўрнатиб қўйилган эди. Революция йўлбошчиси ўша ҳал қилувчи кунларда аппаратлар олдидан нари жилмади. У Харьков, Царицин. ва бошқа шаҳарлар билан бевосита боғланиб, ҳукумат фармойишларини телеграф орқали ўзи айтиб туриб ёздирар эди.

В. И. Ленин Кремлда беш йилга яқин яшади ва ишлади. Унинг энг муҳим асарлари: «Давлат тўғрисида», «Пролетариат диктатураси тўғрисида», «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали», «Озиқ-овқат солиғи тўғрисида», «Буюк почин» асарлари мана шу жойда ёзилди. Ленин ўзининг кабинетида ишчиларнинг делегациялари ва деҳқонларнинг вакиллари билан дилкаш суҳбатлар ўтказар, олимлар, ёзувчилар, журналистларни, халқаро революцион ҳаракат арбобларини қабул қиларди. М. Кашен, В. Пик, А. Грамши, Г. Димитров, В. Коларов, Б. Кун ва бошқалар Владимир Ильич ҳузурида бўлишган.

А. М. Горький Владимир Ильич ҳузурига тез-тез келиб турарди. Ленин бу ёзувчи билан кўп йиллик дўстлик нишонаси тариқасида унга ўзининг «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» деган китобининг устига, «Азиз Алексей Максимович Горькийга. 18. VI. 1920. Автордан» деган сўзларни ёзиб тортиқ қилган.

Бу жойда кўп нарсалар — Лениннинг шахсий кутубхонаси, Ленин фойдаланган буюмлар, квартирадаги камтарин жиҳозлар улуғ Ленинни эслатиб туради. Халқ Комиссарлари Советининг мажлиси ўтказилиб турган залда В. И. Лениннинг тўқилган креслоси авайлаб сақланмоқда.

Ҳукумат биносининг иккинчи қаватида бўйи 27 метрлик жуда катта зал бор. Уч хил рангга бўялган бу залдаги оқ мармар устунлар, ўймакорлик ва бўртма ажойиб нақшлар унга ғоят тантанали тус бериб турибди. Партиянинг VIII съезди 1919 йил мартда шу залда ўтказилган. В. И. Ленин ўша кунлар вафот этган Яков Михайлович Свердлов хотирасига бағишланган кириш нутқи билан съездни очган эди. Сал фурсатдан сўнг Кремль курсантларининг илтимосига биноан бу залга Бутунроссия Марказий Ижроия комитети Биринчи Раисининг номи берилди.

Шу залнинг ўзида 1920 йил ноябрь ойида Москва губерния партия конференциясида Владимир Ильич нутқ сўзлаб: «Коммунизм, бу — Совет ҳокимияти плюс бутун мамлакатни электрлаштиришдир» деган ўзининг ўлмас сўзларини айтган эди. Шу залда орденлар ҳамда Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони олтин юлдузларини олган кўпгина совет кишилари уни сира унутмайдилар. Шу залнинг ўзида кўпгина совет олимлари, ёзувчилари, инженерлари, маданият арбобларига Ленин мукофотлари тантанали вазиятда топширилган.

Свердлов залида ажнабий кишиларнинг нутқлари ҳам кўп марталаб янграган. Халқлар ўртасида тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун атоқли курашчиларга Халқаро Ленин мукофотлари ҳар йили шу залда топширилади.

Халқ Комиссарлари Совети собиқ сенат биносига жойлашгандан бери роса ярим аср вақт ўтди. Шу жойда партия Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг мажлислари бўлиб турарди, КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари ўтказиларди, халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш планлари ишлаб чиқиларди ва тасдиқланарди. Гитлерчи босқинчиларга қарши совет халқининг зафарли курашига бошчилик қилган давлат мудофаа комитети тўрт йил давом этган Ватан уруши вақтида мана шу бинода ишлади.

Урушдан кейинги янги беш йиллик планлари, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг, саноат гигантларини ва жаҳондаги энг катта гидроэлектр станцияларни қуришга доир энг муҳим ҳужжатлар мана шу бинода вужудга келган.

Бу бинода ҳозир ҳам СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети ишлаб турибди.

Халқимиз босиб ўтган қаҳрамонлик йўлининг бутун тарихи Кремль билан, тепасида Қизил байроқ хилпираб турган бино билан чамбарчас боғланган.

Д. ЗАХАРОВ.
(ТАСС мухбири).

Шогирдлар устоз ҳақида

УСТА

Зокиржон 11-алоқа бўлимида почтальон бўлиб ишларди. Бир куни бўлим бошлиғи чақириб, уни телеграф аппаратларини тузатувчи мастерлар тайёрлайдиган курсга юбормоқчи эканини айтиб қолди. Зокиржон рози бўлди. Бу 1932 йилда бўлган эди. У ўқишни битиргач, мастер бўлиб ишлай бошлади. Шундан буён доим алоқачи.

Улуғ Ватан уруши йилларида у фронтда ҳам алоқачи бўлиб хизмат қилди. 1944 йилнинг ёз ойлари эди. Телеграф орқали бериш хавфли бўлган муҳим топшириқ билан бошқа гарнизонга бориб қайтаётганида у оғир ярадор бўлди.

Зокир ака 1946 йилда ҳарбий хизматни битириб Тошкентга қайтиб келди. Ватан олдидаги хизматлари учун Зокир Иброҳимов бир неча медаллар, «Алоқа аълочиси» нишони билан мукофотланди.

Зокир ака 22 йилдан бери Марказий телеграфда старший мастер бўлиб хизмат қилмоқда. Ҳалол меҳнати, яхши муомаласи, самимийлиги билан ҳамда ўз ҳунарини ёшларга ўргатишда ҳаммага ўрнак. Ҳозиргача 70 га яқин шогирд етиштирган.

Зокиржон ака 60 ёшга тўлдилар. Алоқа аппаратларининг моҳир устаси, меҳрибон устозга барча шогирдлари муваффақиятлар тилайдилар.

Т. МИРЗАРАҲМАТОВ.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?»

Шу сарлавҳа остида газетамизнинг 295-сонида босилган материалда болалар тарбиясига бефарқ қараётган айрим ота-оналар танқид қилинган эди. Шу жумладан унда 40-мактаб ўқувчиси Исмат Азимов хулқи ҳақида ҳам фикр юритилган эди.

Мактаб маъмурияти юборган жавобда кўрсатилишича, мақола педагогика советида ва ота-оналар йиғилишида кўриб чиқилган. Боланинг отаси фарзанди тарбиясига эътиборсизлик билан қарагани танқид қилинди, шу билан бирга унга бола тарбияси юзасидан йўл-йўриқлар кўрсатилди. Шунингдек, Октябрь район ижроия комитети қошидаги болалар тарбияси комиссияси Ҳ. Азимов ўз фарзанди тарбиясига бефарқ қарагани учун унга 30 сўм миқдорда жарима солди. Болани қаттиқ назорат остига олиш жавобгарлиги юклатилди. Келгусида ота ўз фарзанди тарбиясини эплай олмаса, оила ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиниши, Исмат давлат тарбиясига топширилиши уқтирилди.

Ҳозир ўқувчи Исмат Азимов тарбияси қаттиқ назорат остига олинган.

ГАЗЕТАДА БОСИЛМАДИ, АММО ЧОРА КЎРИЛДИ

«САВДОДА ТАРТИБ ЎРНАТИЛДИ»

Редакцияга келган хатлардан бирида Дўрмон сельпосининг магазин мудири Мирзабековнинг совет савдоси қоидаларини бузганлиги хабар қилинган эди.

Тошкент область матлубот жамияти правлениесидан олинган жавобда кўрсатилишича, шикоят хатида келтирилган фактлар тасдиқланди. Масала Дўрмон сельпоси коллективи ўртасида муҳокама қилинди. Совет савдоси қоидаларини бузгани учун магазин мудири Мирзабековга сўнгги огоҳлантириш билан виговор эълон қилинди.

● *Беш кунлик самараси*

Ҳафтасига беш кун ишлаб икки кун дам олишга ўтиш корхона раҳбарлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларидан катта тадбиркорликни талаб қилади. «Таштекстильмаш» заводида бу соҳада анча тажриба орттирилди. Ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиш эндиликда барча цех ва коллективларнинг кундалик ишига айланди.

Масалан, биргина тушки овқатга чиқишни олайлик. Кечқурунок кассирлар эртага қандай овқат тайёрланишини билишади, барча таомларга чек тайёрлашади. Эртасига эса цехларда тушки овқатга чек тарқатишади.

Биз ремонт-механика цехининг токари И. Кармилин ва унинг ўғли слесарь Александр, 2 механика цехининг маркировкачиси Сонин ва токарь И. Шевченколар ёнига келдик. Улар овқатланиш учун 10-15 минут вақт кетганлигини, эндиликда бориб шахмат-шашка ўйнаш, спорт майдонида шуғулланиш ва газета ўқиш учун ҳам вақт етарлигини айтишди.

Ишчиларга тушки овқат вақтида вақтдан тўғри фойдаланиш учун шароит яратишда 22 йилдан буён ошхонада ишлаётган А. Абадова, бош ошпаз В. Яхимович катта ташаббускорлик кўрсатмоқдалар.

Корхона қошидаги сартарошхона ҳам беш кунлик ишга ўтилгач, ўз ишларини янгича ташкил қилди. Эндиликда ишчилар тушликдан кейин у ерда соч олдиришлари, маиший-хизмат ательесида пойафзалларини яматишлари ва мойлатишлари мумкин.

Ишчилар истаган вақтида завод поликлиникасида мутахассислардан ёрдам олишлари, даволанишлари мумкин. Бунинг учун ҳам корхонада катта шароит яратилган. Айниқса танаффус вақтларида поликлиника гавжум бўлади. Поликлиника ходимлари ишчиларнинг ҳар бир дақиқасини қатъий ҳисобга олгани ҳолда ўзларининг кундалик иш жадвалларини тузишган.

ҲАММА ГАП — ИСТАКДА

Бу йил завод территорияси бир гектарга кенгайди. Қуювчилар тушки танаффус вақтларида ўз цехлари ҳовлисини тозалаб, волейбол, баскетбол майдончаларини барпо этдилар. Майдон атрофига чинор ва терак кўчатлари ўтқаздилар. Атрофда эса гулзорлар гилами барпо этилди.

Корхонада икки минг тупдан ортиқ ҳар хил дарахтлар бор. Ёзда ишчилар ишкомларда мириқиб дам олишади. Ҳар ким гулларга навбати билан сув қуяди. Завод боғи фақатгина дам олиш жойи бўлмай, болалар боғчаси ва пионерлар лагери учун ҳам база вазифасини ўтайди.

Ёшлар бўш пайтида спорт майдонларини тўлдиради. Танаффус вақтида ҳамма ўз иши билан банд бўлади: биров спорт билан шуғулланади, биров шахмат-шашка ўйнайди. Корхонада ҳар уч ишчининг бири физкультурачи ҳисобланади.

Бурчакларда, скамейкаларда ўтириб газета ўқиётган, журнал варақлаётган кишиларни кўриб ҳавасинг келади. Танаффус вақтида кечки ва сиртқи бўлимда ўқувчилар учун ҳам дарс тайёрлашга вақт топилади. Кутубхона эшиклари ҳар бир ишчи учун очиқ. Улар ўзларини қизиқтирган ҳар қандай китобни бу ердан топа олишади. Ўтган йилнинг октябрь ойидан то шу кунгача цехларда сиёсий, илмий-техникавий ва бошқа темаларда 200 дан ортиқ лекция ўқилди. Завод врачларининг ташаббуси билан саломатлик университети иш бошлаб юборди.

Танаффус вақтида механика, энергетика, бўёқчилик — упаковка, темирчилик-пресслаш, қуюв цехидан ёқимли музика оҳанглари янграйди. Бу ерда бўш вақтларида музика тинглаш, рақсга тушиш ҳам мумкин.

Айниқса кечқурунлари завод клуби жуда гавжум бўлади. Бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари ўзларининг янги спектаклларини намойиш қилишади, қўшиқлари билан дўстларини хушнуд этишади. Баъзи кунлари эса қисқа метражли кинокартиналарни кўришади. Кечқурунлари коллектив бўлиб театр ва кинотеатрларга боришади, техникум, кечки-ёшлар мактаби, институтлар ва ҳар хил курсларга йўл олишади. Фақат февраль ойида завод ишчиларидан 2200 киши «Уруш ва тинчлик» фильмини, 150 киши «Корсар» балетининг премьерасини томоша қилишди.

Шанба ва якшанба кунлари барча спорт майдонлари ва цехларнинг майдонларида ўзаро спорт ўйинлари қизиб кетади. Коллектив Чимён, Қибрай ва бошқа жойларга бориб хордиқ чиқаришади.

Лекин завод ишчиларининг дам олишини намунали уюштиришда ҳали ҳам катта камчиликлар бор. Кўпчилик ҳолларда машина йўқлиги учун анчагина ишчилар дам олиш кунлари шаҳардан ташқарига чиқишдан маҳрум бўлишади. Бу ҳақда бир неча бор завод маъмуриятига айтилди. Лекин директор ўринбосари ўртоқ И. Рибалко ишчиларнинг талабларига тўла жавоб бермаяпти.

— Фақат учта автобус бор, — дейди у.

— Наҳотки бунинг йўли бўлмаса?! — дейди завод овчилар ва балиқчилар бошланғич ташкилотининг раиси П. А. Голев. — Бунинг учун очиқ машиналардан фойдаланиш мумкин. Машиналар устига брезент ёпилса кифоя — хотин-қизлар ва бола-чақалар ҳам бемалол манзилга жўнайверади.

Шундай қилса бўлади. Ҳолбуки В. Денисов, В. Курчанов, Н. Луговой ўртоқлар сингари табиатни чин қалбидан севган шофёрлар ҳам шунинг талабгори. Қўлдаги транспорт билан муаммони ҳал қилса бўлади. Эндиги гап И. Рибалко ва бошқа ўртоқларда қолган. Бунинг учун истак бўлса бас.

Ю. КОГТЕВ,
«Машинастроитель» заводи кўп нусхали газетасининг ходими.

«Тошкент гуллари» фирмасига қарашли 1-гул магазини шаҳарликларга кўплаб хилма-хил мевали кўчатлар етказиб бермоқда. Бу ерда ҳар куни 500—600 туп мевали ва манзарали кўчатлар сотилмоқда.

Р. Ткач фотоси.

Беш йиллик илғорлари

КУЧ БИРЛИКДА

Бу бригадада 11 киши ишлайди. Руслар, ўзбеклар, уйғурлар, греклар бир оила болаларидек иноқ. Бригада бошлиғи В. Домнишев уларнинг аҳил бўлиб ишлашларини таъминлади. Бригада аъзолари «Узбексельмаш» заводига турли жойдан келишган.

Анатолий Петров бу корхонада практикадан ўтган эди. Энди эса бутунлай ишлаб қолди. Унинг ёши ўн еттида. Володя Максимов билан Георгий Ўринбоев энди ўн тўққиз баҳорни кўришган. Галина Ҳабибова билан бригада бошлиғи ўттиз ёшдан ошиқ. Уларнинг энг каттаси Попанстасис қирқ икки ёшга кирган. Ёшдаги фарқ уларнинг аҳиллигига, дўстлигига сира таъсир қилмайди. Бригаданинг коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун курашаётган кўпгина аъзолари кечки ёшлар мактаби, техникум ва институтда таълим олишмоқда.

Яқинда Анатолий Трухтанов Совет Армияси сафига жўнаб кетди. Ёш жангчи ўзининг ҳамкасбларига тез-тез хат юбориб, ҳарбий хизмат ва янги дўстлари тўғрисида ҳикоя қилиб туради. Ўз навбатида бригада аъзолари ҳам жангчига бригададаги янгиликлар тўғрисида ёзишади.

Бригадага яқинда иккита янги аъзо келди. Улар жуда меҳнаткаш йигитлар. Коллектив янги келганларга ўз касбини эгаллашда ёрдам бермоқда. Қишлоқ хўжалик машиналарининг турли қисмларини қандай йиғиш сирларини ўргатмоқда. Улар эса ўз навбатида кунлик ишлаб чиқариш планини ортиғи билан бажаришмоқда.

Январь ва февраль ойи плани ортиғи билан бажарилди. Бригада ишига катта баҳо берилди. Март ойи графиги ҳам ортиғи билан адо этилмоқда. Ҳар бир сменада пландагига қўшимча уч-тўрт машина йиғилмоқда.

1968 йил плани ва беш йилликни муддатидан олдин бажариш учун курашаётган аҳил коллектив социалистик мусобақада олдинда бормоқда. Бригаданинг ҳар бир аъзоси бир ёқадан бош чиқариб бамаслаҳат ишлаши туфайли бундай ютуқларга эришилмоқда.

— Ҳаммамиз,—дейди бригада бошлиғи В. Домнишев,— «Куч — бирликда» деган мақолга амал қиламиз.

Г. ХЎЖАЕВА.

ДОРИ ЗАВОДИ

Одессада фармацевтика препаратлари ва биоген стимуляторлар заводи қурила бошланди.

ТАСС мухбирининг хабар беришича, яқинда қурилган нафтусен цехи ҳам янги корхонанинг ишлаб чиқариш комплексига киради.

БОЛАЛАР КАСАЛХОНАСИ

Брестда қурилган болалар касалхонаси дастлабки беморларни қабул қилишга тайёр. 150 ўринга мўлжалланган асосий корпус поликлиника биноси билан ёпиқ галерея орқали бирлаштирилган.

(ТАСС).

Слесарь Леонид Александров асбобсозлик заводи тажриба цехининг зарбдор ишчиси. Леонид корхонанинг илғор ишчилари қатори барча топшириқларни ортиғи билан адо этиб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқда.
СУРАТДА: илғор ишчи Л. Александров.

Солдат мактубларидан

22 ТА ТАШАККУРНОМА

Оддий аскар Ҳамидулла Муродовнинг фамилияси округимиз газетасида учраб туради. У ўзининг мухбирлик фаолияти билан бўлинмамиз янгиликларини жангчи газетхонларга етказади, хизматдаги тенгдошларини Ватанга содиқ бўлишга, уни кўз қорачиғидай асрашга чақиради. Ўзи эса, сафдаги ўртоқларига намуна бўлиб хизмат қиляпти. Жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси. ўз касбининг устаси ҳамдир.

Ҳамидулла Совет Армиясининг 50 йиллигига тайёргарлик вақтида ўз мутахассислиги бўйича бир класс юқори кўтарилишга сўз берган эди. Яқинда бу синовдан аъло даражада ўтди.

Ҳамидулла ўз касбининг устасигина бўлиб қолмай, балки бўлинмамиз ҳаётида ҳам актив қатнашади. Комсомол ташкилотининг секретари, деворий газета редактори ҳамдир.

Комсомол ишларида активлик кўрсатгани учун бир неча бор ҳарбий қисмимиз жойлашган шаҳар комсомол комитети томонидан тақдирланди. Ҳамидулланинг хизмат карточкасига назар ташлар экансиз, 22 та «ташаккурнома» олганини кўриб қувонасиз. Сафдошимиз Ҳ. Муродов ҳарбий мухбирлар мактабига имтиҳон топширяпти. Биз хизматда намуна кўрсатаётган юртдошимиз билан фахрланамиз.

Р. ОЧИЛОВ,
оддий аскар.

● *Редакцияга хат*

«Чуқурсой» га назар ташланг

Бундан бир неча йил илгари бу сўзни эшитган киши кўз ўнгида Тошкент шаҳрининг энг катта чайқов бозори гавдаланарди. Эндичи — бутунлай бошқа манзара.

Чайқов бозорининг ўрнида «Ташхозкульторги»нинг 7-базаси. Унинг атрофида 2-уйсозлик комбинати қад кўтарди, 127-автобаза ҳам шу ерда жойлашган.

Собиқ бозор ўрнидан бир километр нарида Ўрта Осиё темир йўлининг шимолий Шумилов станцияси жойлашган. Бундан ташқари бу ерда Ўзбекистон асаларичилик бошқармаси, республика асаб касалликлари шифохонаси, ғишт заводи, ремонт-техника станцияси ва 17-ўрта мактаб сингари ташкилот ва корхоналар жойлашган.

Ана шу ташкилотлардан бирига ишингиз тушиб қолгудай бўлса, албатта Чуқурсой кўчасидан борасиз. Шундан кейин бу кўчанинг аҳволини кўриб, унинг ҳали ҳам Чуқур сойлигига ишонч ҳосил қиласиз. Бу, шубҳасиздир. Бу кўча чуқурликларга айланиб кетган.

Кўча ёритилмаганлиги сабабли кечқурунлари йўл юриш жуда машаққатли бўляпти. Онда-сонда кўнгилсиз воқеалар ҳам бўлиб турибди.

Бу кўчани ободонлаштириш ҳозирги куннинг талабига мувофиқдир. Аммо, бу муҳим масала Октябрь район ижроия комитетидаги ўртоқлар эътиборидан четда қолиб кетмоқда.

Меҳнаткашлар номидан

Т. МИРЗАЕВ,
Шумилов станцияси инженери.

Янги шеърлар

СЎРОҚЛАБ ТОПОЛМАЙМАН...

(БИР ДЎСТИМНИНГ АЙТГАНИ)

Оқ мақбара сийнасида навбаҳор чечаклари,
Ва лекин оқ мармар каби совуқ эди бу мозор.
Бунда тошга битилгандай муҳаббат эртаклари
Ёш бир йигит нолишидан тош ҳам чекарди озор.
Қўшиқ эдинг, ғазал эдинг, куй эдинг сен куйимга.
Орзу эдинг, эзгу эдинг, ўй эдинг сен ўйимга.
Дарду ғамдан йироқ эдинг, маъно эдинг сўзимга,
Суҳбатимга чироқ эдинг, зиё эдинг кўзимга.
Қўлларингни тароқ қилиб, сочимни тарар эдинг,
Оғир ишлар бошга тушса. кунимга ярар эдинг.
Кўзларимга гард қўндирмай даво эдинг дилимга,
Киприк билан олар эдинг тикон кирса қўлимга
Бир кун агар кўрмай қолсанг, шому саҳар йиғлардинг
Ва айрилиқ меҳробида юрагингни тиғлардинг.
Мени танҳо қолдиришинг, мени ташлаб кетишинг,
Дард-ҳасратда толдиришинг, кўнглим ёшлаб кетишинг,
Суякларим сирқиратиб, чўп каби қуритишинг,
Кўз ёшларим тирқиратиб, жар сари юритишинг,
Булоқ кўзин бекитгандай, қалб мавжин тиндиришинг.
Тегирмоннинг тошларини елкамга миндиришинг,
Билсам эди, шол бўлсанг гар оёғимдан кечардим,
Сенга келган бало заҳрин менинг ўзим ичардим.
Кўзинг кўрмай қолганида кўз бўларди кўзларим,
Босган изинг адаштирса, йўл бўларди изларим.
Соқов бўлиб сўзлолмасанг берар эдим тилимни,
Қалбинг урмай қолай деса, берар эдим дилимни,
Афсус, афсус, билмай қолдим, қолдим тамом ғафлатда,
Шунча азоб, қийноқ борми биринчи муҳаббатда!
Энди сени Оромбоққа сўроқлаб боролмайман,
Сенинг ишқий хатингни ҳам варақлаб қаролмайман.
Суратингга термуламан, дилда азоб, соғиниш,
Суратингга сиғинаман, дилда изтироб, ёниш.
Илк бўсанинг тоти ҳали лабимдан кетмаганди,
Ғунча каби севгимиз ҳам муродга етмаганди.
Сулув эдинг, зебо эдинг, барно эдинг, азизим!
Райҳон эдинг, лола эдинг, раъно эдинг, азизим!
Оқ мақбара сийнасида навбаҳор чечаклари,
Ва лекин оқ мармар каби совуқ эди бу мозор.
Бунда тошга битилгандай муҳаббат эртаклари
Ёш бир йигит нолишидан тош ҳам чекарди озор.

Барот БОЙҚОБИЛОВ.

СОЧЛАРИНГГА ОРАЛАБДИ ОҚ

Сочларингга оралабди оқ.
Бу ҳол мени қилмас девона.
Кўнглимга ҳам ёқмайди • чироқ
Қариликдан бўлса нишона.
Бошингдаги кумуш толалар,
Зеб берибди азизим, Сенга.
Жилва қилиб, хушбўй лолалар
Тақдим этмоқ истайсан менга.
Бир пас ўйлаб қоламан шунда
Шўх дарёдек ўтган кунларни.
Чуқур нафас оламан шунда
Эслаб ўша бедор тунларни.
Сочларимнинг оқи дармонинг
Деганингда чўғланар юрак.
Қора сочинг эди армоним.
Энди оппоқ сочинг ҳам керак.
Балки бир вақт менинг
шўхлигим
Тақиб кетган кумуш гулини.
Сочинг оқи — кўнглинг оқлиги,
Шуълаcндир вафо йўлининг
Сочларингга оралабди оқ,
Қариликдан эмас нишона.

●●●

ЕР ЮРАГИ

Кафтдек текис азим Ўртачўл,
Тепада ой тўхтаб тургандай
Суқланаман биёбонга мен
Ер юраги гуп-гуп ургандай...
Бирдан инграб кетди чўл кўкси
Даҳшат солди осмон шифтига
Сумалакдай қуюқ лойқани
Даст кўтариб икки кифтига —
Етти қават ернинг остидан
Ўйнаб чиқди газ деган полвон.
Фонтан каби шовуллаб тинмай
Лим-лим ёнар гўёки алвон...
Болалигим тушиб эсимга
Чопқиллайман шу олов томон.
Назаримда чўлнинг қоқ бели
Ёнар эди ловуллаб ҳамон.
Танасига сиғмай бўкириб
Ерни ўйиб отилар олов.
Қаёқдандир келган одамлар
Ўчиришди тафтини дарров.
Тағин сукут сақлаб қолдим мен.
Чўл юраги урарди гуп-гуп...
Гўё саҳро шивирлар аста:
Ҳали пинҳон тутган нарсам кўп.

Самад ҚОДИРИЙ.

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ БИР КУНИ

ЎзТАГ мухбирлари хабар қиладилар

ЛАЛМИ ЕРЛАР ҒАЛЛАСИ КЎМ-КЎК БЎЛАДИ

Кунлар исиб, ёмғир ёққанлиги туфайли Қашқадарё областининг жанубидаги кузги ғалла бўйи 30-40 сантиметр кўтарилиб қолди. Ғузор, Косон ва Қарши районларининг тоғ этакларидаги ғалла шабадада серкиллаб турибди. Ғалла одатдаги муддатидан барвақт найчалай бошлади.

Ўзбекистон деҳқонлари ишида бу йил кўп янгиликлар бор. Лалми ерларда кузги ғаллани бороналаш биринчи марта кенг жорий қилинмоқда. Республика қишлоқ хўжалик министрлигида ЎзТАГ мухбирига хабар қилишларича, 115 минг гектар майдон бороналаб бўлинган. Самарқанд ва Қашқадарё областларининг хўжаликларида бу иш айниқса яхши бажарилмоқда. Шу кўклам республикада жами 600 минг гектар ерни бороналашга қарор қилинган.

Ғалла майдонлари биринчи марта озиқлантириляпти. Самолётлардан азотли ўғитлар сепиляпти. Самарқанд областининг авиаторлари агротехника ишларининг шу циклини тамомлаб бўлдилар. Улар Ғаллаорол, Булунғур ва Пайариқ районларидаги 42 минг гектар майдонни озиқлантириб бўлдилар. Ўзбекистонда жами юз минг гектар кузги ғаллага ўғит сепилади. Ҳозир ҳар куни учиш майдонларидан ҳавога қишлоқ хўжалик авиациясининг 28 самолёти кўтарилмоқда. Бу самолётлар кўп ёғин-сочин бўлган массивларни озиқлантирмоқда. Тупроқда намликнинг кўп бўлиши озуқа моддаларининг яхшироқ эришига ва уларни ғалла жадал сингитиб олишига ёрдам бермоқда.

Мана бу хуш хабар баҳори ғалла майдонларидан олинди. Ўзбекистон хўжаликлари буғдой сепишни тамомлаганлар. 74 минг гектар ерга буғдой экилган. Сирдарё, Қашқадарё, Тошкент ва Самарқанд областларидаги колхоз ва совхозларнинг ғаллакорлари топшириқни ортиғи билан бажарганлар.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Бебош Норин дарёсини жиловлаган Учқўрғон ГЭСи республикамиз халқ хўжалигига тўрт миллиард киловатт соатга яқин энергия ишлаб берди. Станцияда ҳар бири 45 минг киловатт соат кучга эга бўлган тўртта турбина ишламоқда. Барча процесслар автоматлаштирилган.

СУРАТДА: Турбина зали.

Е. Корниенко фотоси. (ЎзТАГ).

АВТОМОБИЛЛАР ПОЛИКЛИНИКАСИ

Нукусда автомобилларга техника хизмати кўрсатадиган Қорақалпоғистонда биринчи база барпо этилди. Москвадаги «Гипроавтотранс» институти лойиҳасига биноан қурилган бу корхона мингта машинага доимий хизмат кўрсатишга мўлжалланган.

Нукусдаги база республикада ана шундай учинчи корхонадир. Қолган икки база Тошкент ва Самарқандда қурилган. Беш йилликнинг охиригача Бухоро, Урганч ва Қаршида ҳам автомобиллар учун шундай «поликлиникалар» қуриш мўлжалланади.

Янги базалар барпо этилиши шу областларда автомобилларнинг жорий ремонти ва техника қаровини яхшилаш имконини беради. (ЎзТАГ).

Ҳаммага намуна

АНДИЖОН. Андижон область партия комитети мой-ёғ комбинатида область кенгаш-кўригини ўтказди. Бу кенгашда иқтисодий ислоҳот амалда деган масала диққат марказда бўлди. Саноат корхоналарининг раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари шу корхонада ўтказилган хўжалик ислоҳоти тажрибасини ўргандилар.

Кенгаш қатнашчилари ишлаб чиқариш маданиятининг юксак даражасига эришган цехларда бўлдилар, иқтисодий анализ бюросининг иши билан танишдилар, ишлаб чиқариш экономикаси кабинетини бориб кўрдилар. Улар маданият уйида, спорт базасида ҳам бўлдилар, беш кунлик иш ҳафтаси шароитида буларнинг меҳнати қандай ташкил қилинганлиги билан танишдилар.

Республика Госпланининг Тошкентдаги Халқ хўжалик институтининг масъул ходимлари иқтисодий ислоҳот, унинг мақсадлари тўғрисида, саноат корхоналарида меҳнатнинг илмий асосда уюштирилиши ҳақида лекция ўқидилар.

Ҳар тўғрида

БЎСТОНЛИҚ ЁНҒОҒИ

Пўсти юпқа грек ёнғоғининг нави Р. Р. Шредер номли илмий текшириш институтининг Бўстонлиқдаги боғдорчилик ва узумчилик филиалида ўстирилмоқда.

Булар — юпқа пўстли Бўстонлиқ, Гвардейский ва Идеал каби навларидир.

Юпқа пўст нави ҳар йили юқори ҳосил беради. Битта ёнғоқнинг ўртача оғирлиги 9 грамм келади.

Гвардейский нави эса ундан ҳам катта, пўсти оч жигарранг, мағзи ширин, яхлитлигича пўстидан ажралиб туради. Бу нав экилганидан кейин 5 йилда ҳосилга киради.

Ёнғоқнинг Бўстонлиқ нави эса жуда бошқача. Ёнғоқнинг оғирлиги 30 граммга тенг. Биринчи ҳосил 4 йилдан кейин олинади. Пўсти оқ-сариқ бўлиб, жуда юпқа, мағзи ёғли бўлиб, пўстидан ажралиб туради.

Идеал навининг кўчати бир йилдан кейин, уруғидан кўкаргани эса икки йилдан кейин ҳосил беради.

●●●

ШОХЛИ БАҚАЛАР

Шох фақат туёқли ҳайвонларда бор деб ўйламанг.

Шимолий Африка ва Арабистонда шохли, заҳарли қора илон яшайди. Кўзларининг тепасида иккита кичкина шохи бор. Шуниси қизиқки, бу илонларнинг тасвири қадимги Мисо папирусларида Ф ҳарфини ифодаловчи иероглифларда учрайди.

Жанубий Америкада эса шохли бақаларнинг 16 хили яшайди. Уларнинг ҳам кўзи тепасида шохи бор. Бу ўткир шох бақаларнинг юқори қовоғининг устидан ўсиб чиққан. Шохли бақалар катта бўлади. Уларнинг узунлиги 20 сантиметрга етади.

●●●

20 ЙИЛ ЎРМОНДА

«Қадрдонларим! Мен соғ-саломатман... Деярли 20 йил мен оқ танлилар оёғи етмаган Перу ўрмонидаги ёввойи ҳинд қабиласи орасида яшадим».

Бу сўзларни Польша Халқ Республикасида, Ченетохов яқинида яшовчи қариндош-уруғларига Алойз Кисер ёзган.

Бир неча кунгача Варшава газетаси «Экспресс вечорны» Кисернинг ғалати саргузашти ҳақида ҳикоя қилади.

30-йиларда У Польша авиакомпаниясида бортмеханик бўлиб ишларди. 1936 йил Рио-де-Жанейрода бир Америка авиакомпанияси контрактига қўл қўйиб, Жанубий Америкага учиб кетади.

Иккинчи жаҳон уруши унинг қариндош-уруғлари билан бўлган алоқасини узиб қўяди. Урушдан кейин улар Кисердан бир-иккита хат оладилар, кейин эса «адреси маълум эмас» деган жавоб ола бошлайдилар.

Лекин Кисер тирик эди. У ҳаётнинг 20 йилини муваффақиятсиз экспедиция натижасида ҳиндларга асир тушиб қолиб ўрмонда ўтказади. Қочиш учун бўлган барча уринишлар бекор кетади. Аста-секин Кисер янги ҳаётга кўникиб кетади. Ҳинд қабиласининг тўла ҳуқуқли кишисига айланади. У ҳиндлар билан ов қилар, овқатланар, улар билан бирга очлик азобига ҳам чидар эди. Кейинчалик ҳинд аёлига уйланади, иккита фарзанд кўради.

Ҳозир Кисер Перунинг маркази — Лимада ўз оиласи билан яшаяпти. Яқин орада Польшадаги қариндошларини кўргани оиласи билан бормоқчи.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

ҚАЧОН СОН ТЕГАДИ?

Узунлиги икки километрга ҳам бормайдиган Жарқўрғон кўчасининг атрофига кўпгина йирик саноат корхоналари жойлашган. Бу корхоналарда минглаб ишчилар ишлашади. Лекин кўчадан ишга бориб келиш жуда мушкул. Ёмғир ёғиб берса лойдан, ҳалқобдан сақланиб кўчанинг иккинчи томонига ўтиб олиш мушкул. «Астар-авраси» ағдариб ташланган бу кўча баҳорга чиқиб бироз ўз ҳолига келган бўлсада, йўловчилар учун ҳамон ниҳоятда ноқулайлигича турипти.

Бир қарасангиз кўчага қурувчилар тўлиб кетишади, «Энди биз ҳам кўчада бемолол юрадиган бўлар эканмизда», — деб ўтасиз-у, эртасига қурувчиларни ҳам, келтирилган техникани ҳам кўрмайсиз.

Пиёдалар ҳам, транспорт ҳам узлуксиз қатнайдиган бу кўча қачон сонга киради? Шаҳар ободончилик бошқармаси шу саволимизга жавоб берсин?

К. НИШОНОВ, сантехника жиҳозлари заводининг кранчиси.

●

УНУТИЛГАН ВАЪДА

Тошкент ГРЭСининг 2-ётоқхонасида олтмишга яқин ишчи ва техник яшайди. Бошлиқлар ётоқхонага газ ўтказиш ва телевизор олиб бериш ҳақида икки йилдан бери ваъда қилишади. Лекин ҳамон ваъданинг натижаси йўқ.

Биз ишчилар Тошкент ГРЭСи раҳбарларига унутилган ваъдаларини газета орқали эслатиб, ётоқхонамизда қулай шароит яратиб беришларини сўраймиз.

Н. ҲАБИБОВ.

●

ҚАЧОН СУПУРИШ КЕРАК?

Шаҳримизнинг кўпгина кўчалари эрталаб ҳамма ишга кетаётганда чангитиб супурилади. Буни кўриб ҳамманинг асаби бузилади. Ахир шу ишни шаҳар уйқудалигида ёки эртароқ қилинса бўлмайдими? Бошқа кўпгина шаҳарларда шундай қилишадику. Бу борада тегишли раҳбарлар яхшироқ ўйлаб кўришлари керак.

Э. ҲАМИДОВ.

Шаҳримизнинг Луначарское кўчасидаги маиший хизмат уйи қошидаги модалар ательесининг ишидан меҳнаткашлар баҳраманд бўлмоқдалар. Бу ерда барча буюртмалар ўз вақтида, сифатли бажарилади.

СУРАТДА: модалар ательесининг чевар мастери Зоя Давидянц.

М. Нуриддинов фотоси.

ЖОМИЙ НАЗМИДА НАВОИЙ

Алишер Навоий сингари тарихий шахслар ўз давридаги халқ ҳаёти ва курашини акс эттирар экан, унга маълум даражада ижобий таъсир этмасдан қолмасди.

Шу маънода Навоий образи шахснинг тарихда тутган ўрнини тўғри таҳлил ва талқин этиш учун зарур ғоявий-назарий асосларга эга бўлган социалистик реализм адабиётида, жумладан, прозада Ойбек («Навоий» романи), Л. Бать («Ҳаёт бўстони» повести), М. Осим (ҳикоялари) кабиларнинг асарларида, поэзияда эса, Ойбекнинг «Навоий» поэмасида, М. Шайхзоданинг «Ўртоқ Навоий» балладасида, Ғафур Ғуломнинг «Алишер» шеърида ўзининг ёрқин ифодасини топди. Булардаги характерни тавсифловчи воқеабандлик типик характерларни типик ҳолларда акс эттиришга хизмат этади.

Биз Жомий шеъриятида Навоий сиймоси мавзуида фикр юритмоқчимиз. Салобат тўкиб турган бу самимий сатрларга разм солинг. Бунда халқнинг она тилида буюк бадиий асарларга бўлган ташналигини қондириш йўлида бошлаган катта ижодий иш, жумладан, «Хамса» яратиш иши муваффақиятли саранжомланганн зўр қониқиш ва хайрихоҳлик билан баҳоланади:

Сенинг юксак табъинг билан сўз устоди
Қаламингни калиди-ла сўз кушоди,
Сўз юзининг порлоқлиги ўчган эди,
Хазина ҳам юкин боғлаб кўчган эди.
Сўзамоллик майдонига сен сурдинг от,
Қайта бошдан сўзнинг юзи порлади бот.
Сенинг ақлу фикринг билан сафо топди,
Э Навоий, лутфинг билан наво топди.

Кўрамизки, Жомий Алишер Навоий «Хамса»сини «туркий тилда (ўзбек тилида — Ҳ. Ҳ.) ажойиб бир нақш» деб атайди, Навоий қаламини эса ўзбек тили хазинасининг калиди, — деб таърифлайди.

Лекин туркий тилда келди бу нақш ажаб,
Уни кўриб сеҳрли сўзлар боғлагай лаб.
Осмондан мақтов ёғсин у қаламга,
У қаламдан келди гўзал сўз оламга.

Шу тарзда, Жомий ўз «Хироднома»сида Навоийнинг хамсанавис сифатида, ижодкор образини яратади.

Навоийга зўр ҳурмат ва дўстона муҳаббат юзасидан ёзилган сермазмун ва жўшқин маснавийлар Жомийнинг вафо ва садоқат достони — «Лайли ва Мажнун» китобида зарварақлар очгандир.

Қардошлик ва ишонч ҳисларини дилга жо этган бу шеърий бадиа чинакам дўстлик манзумасидир.

Шоир дўст тутинган оқибатли пок ва мардона кишиларнинг энг яхши қардошлик анъаналарини ҳурмат билан тилга олади ва улуғ дўстлик шарафини тараннум этади. Дўстлар бир-бирига мададкор бўлиб қолмай, халқ ғами ва мамлакат андишалари билан нафас олиши, юрт хизматида бўлишлиги зарурлигини уқтиради.

Ниҳоят ошнолик боғига ҳусн-тароват бахш этган улуғ дўстлик тимсоли ўлмас Алишер Навоий деб таъкидлайди.

Борлиқ, чаманда ёр булбул
Парвози фазога кенг очар йўл.
Ёрнинг сараси Навоийдир, ул
Гул шохи уза вафоли булбул.
Соз этса у дилрабо навосин,
Ҳар хаста кўнгли топар давосин.
Ғоятда ёқимлидур давоси,
Ёрлар бириси — унинг фидоси!

(ВАСФИЙ таржимаси).

Шу тариқа, Навоийнинг вафоли дўст сифатида мадҳ этилиши бадиий ҳақиқат ва мароқлидир. Жомий ва Навоий XV асрда яшаб ижод этган улуғ санъаткор ва мутафаккир бўлганлар. Уларнинг асарларида муҳим фалсафий проблемаларнинг қўйилиши ҳам диққатга сазовордир. Чунончи, шу дўстлик манзумаси деб атаганимиз маснавийларнинг проварди муаллиф қалб ва ақл масаласини қўяди. Жомий, одатда дилга яқин кишилар қалб амри билан бир-бирига кўнгил қўяди, демоқчи бўлади. Бундай ҳақиқий севги ва чинакам дўстликда самимиятдан бошқа нарса йўқ!

Навоий ва Жомийнинг дўстона муносабатлари замирида ана шундай беғараз соф ва самимий ҳурмат ва муҳаббат жилоланади.

Шундай қилиб, Жомий ва Навоий дўстлиги ана шундай беғараз, самимий ёру-биродарлик тимсолидир. Бу дўстлик нурафшон кунларимизда айниқса мароқли ва ибратлидир.

Жомий айтганидек:

Бахтли кишилар олур насиҳат,
Яхшилару яхши ишдан ибрат.

Хуллас Жомий шеъриятида Навоий образи чинакам вафоли дўст («Лайли ва Мажнун») ҳамда мўъжаз қалами калиди билан ўзбек тилининг бой ва жилокор хазинасини очиб ундаги ранг-баранг маъно жилваларига ғаровот бахш этувчи хилма-хил сўз дурдоналаридан усталик билан фойдаланиб, она тилида буюк бадиий асарлар яратган фусункор қалам соҳиби, ўлмас хамсанавис санъаткор («Хироднома») сифатида гавдаланади.

Жомий тазкиранома «Баҳористон» китобида ҳам Навоийни улкан сўз усталари қаторида тилга олиб: гарчи табиатдаги ва қобилиятдаги кенглик туфайли туркий ва форсий шеърлари кўп бўлса ҳам, унинг туркий (ўзбек тили)га майли кўпроқдир Бу тилдаги ғазаллари ўн минг байтдан зиёда бўлур ва Низомий «Хамса»сига жавобан яратган маснавийлари 30 минг байтга яқин, ўша тилда ундан кўп ва ундан яхшироқ ҳеч ким шеър айтган ва назм гавҳарини тизган эмас, — деб ёзади.

Ҳақиқатан ҳам она тилида ҳеч ким Навоийдан кўпроқ ва ундан яхшироқ шеър айтмаган. Навоий халқнинг она тилида йирик бадиий асарларга бўлган талабини назарда тутиб, ўзбек тилида кўпроқ ижод этган, форс-тожик тилида оз, лекин соз ёзган. Жомийнинг юқори баҳо бериши ҳам шуни кўрсатади. Жомий Навоийга ва у орқали ўзбек халқининг маданияти ва адабиётига ҳурмат ва хайрихоҳлик билдиргачидек, Навоий ҳам «Хамса», «Хамсатул-мутаҳаййирин» каби машҳур асарларида Жомийга ва у орқали форс-тожик халқи ва унинг тил ва адабиётига дўстона ҳурмат ва яхши тилаклар йўллагандир.

Ҳ. ХОМИДИЙ,
филология фанлари кандидати.

АЛЬКОГОЛНИ ДАВОЛАШ

Ҳозир дорихоналарда янги дори витамин «В 15» сотилмоқда. «Кальци пангаман» номи билан аталувчи дори асосан юрак, ўпка ва тери касалликларини даволашдан ташқари, алкоголизмни ҳам даволайди.

— Эрим илгари кўп ичар эди, бу витаминдан қабул қилгач, ичишни ташлади, қўйди, — дейди ҳамшира Л. Михайлова.

Бу шифобахш витамин таблетка ҳолда бўлиб, ичиш учун жуда қулайдир. Уни фақат рецепт орқали олиш мумкин.

— Витамин «В 15» гина эмас, ҳамма витаминлар ҳам одам организми учун зарур, — дейди Тошкент Медицина институт «Гигиена» кафедраси мудири профессор Ғулом Маҳкамов. — Ҳурматли беморлар, бу шифобахш витаминдан фақат врач маслаҳати билан фойдаланинг, шундагина ёрдам беради. Саломатлик яхшиланади.

Ю. АҲРОРОВ.

МАКТАБ УЧАСТКАСИДА

«Октябрь» массивидаги 106-мактабда баҳорги ишлар қизғин тус олган. 3 гектарга яқин майдонда мактаб ўқувчилари янги боғ бунёд этишяпти.

Мактабни кўкаламзорлаштириш учун 5-синфдан то 10-синфгача ҳамма синфларга алоҳида участкалар ажратиб берилган. Ажратилган участкаларга қандай кўчатлар экиш плaнлаштирилиб, ўқувчилар ишига синф раҳбарларидан У. Абдуллаев, З. Худоёров, У. Асқарова, Ғ. Қосимов, Губайдуллиналар бошчилик қилмоқдалар.

Ҳозирги кунда ўтган йилнинг сентябрь ойида фойдаланишга топширилган мактаб территорияси қурилиш чиқиндиларидан тозаланиб, мевали дарахтлар ўтқазиляпти.

Дарахтларни ўтқазишда ўқувчилардан Б. Илёсов, Г. Мусафаева, Г. Собирова, Л. Мирсолиева ва бошқалар жонбозлик кўрсатишяпти.

Мактаб атрофидаги кўчалар четига 1000 тупдан ортиқ манзарали дарахт кўчатлари ўқувчилар томонидан ўтқазилган. Мактаб ҳовлисида эса 1500 туп мевали дарахтлардан: олма, шафтоли, ўрик, беҳи, олча ўтқазилмоқда.

Кичик боғбонларга ботаника ўқитувчиси А. Абдувазиров маслаҳатлар бериб, раҳбарлик қилмоқда.

Ҳ. ШОДИЕВ.

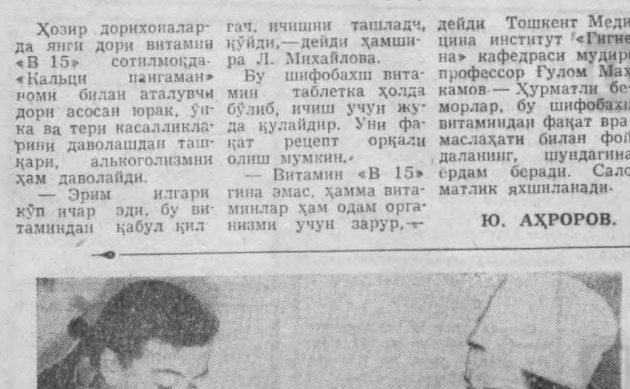

Йўлдош-шаҳар Сергелида очилган болалар шифохонасида малакали медицина ходимлари намунали медицина хизмати кўрсата бошладилар.

СУРАТДА: янги болалар боғчасининг терапевт-врачи О. Ларионичева беморни қабул қилмоқда.

Р. Отажонов фотоси.

«ОҚШОМ» МАСЛАҲАТЛАРИ

ОЙНАНИ ТОЗАЛАШ

Ойна одатда намликдан ва қуёшдан ўз хусусиятини йўқота бошлайди. Деразадан тушаётган қуёш шуъласи тўғридан-тўғри ойнага йўналмагани маъқул.

Ойнани юмшоқ қуруқ латта билан артиш керак. Ойда бир-икки марта эса сиркага намланган латта билан артмоқ даркор. Ойнангизни ялтиратмоқчи бўлсангиз, уни юваётган сувингизга озроқ синка қўшиб юборинг. Шунингдек ойнани яхна чой билан ҳам ювса бўлади.

Ойнангизга пашша ўтирган бўлса, уни пиёз билан артишингиз лозим, сўнг совуқ сув билан ювиб ташлайсиз. Нашатир спирти қўллай кўрманг.

Ойнангиз орқасида ҳимоя учун ҳеч нарса қоқилган бўлмаса уни хўл латта билан арта кўрманг. Тирнаб юбормаслик учун чангини жуда эҳтиётлик билан авайлаб артинг.

Хонада нам кўп бўлса ойна тез хиралашади.

М. Горький

100 ЙИЛ

КИТОБ

«Русия бўйлаб»

асаридан

Боғда, кичкина ва эски оромгоҳ девори биқинида, хоналардан чиқариб ташланган ахлатлар орасида титиғи чиққан бир китобни кўрдим; афтидан у хазон резгилар ва чирик япроқлар билан ўраниб, куз ёмғири остида, қиш қори остида, шу ерда кўпдан бери ётган. Энди баҳор қуёши унинг лой билан елимланган варақларини қуритганда, ранги ўчган ҳарфлар нималардан ҳикоя қилишини ўқиб, билиш ҳам қийин.

Мен уни этигим тумшуғи билан туртиб, йўлимда давом этар эканман, эҳтимол, бу — яхши, юракдан ёзилган китобдир ва, ажаб эмас, уни ўқиб кўп одамлар ҳаяжонланган, талашган, ўй суришга ўрганган бўлсалар, деб хаёлимдан ўтказардим; мумкиндир, у бир кимни янги фикрдан баҳраманд этган ва кўпларни совуқ ёлғизлик дамларида ўз ҳарорати билан илитган бўлса.

Китоб ўсмирлик ва ёшлик кунларида менга қандай дилкаш, дўст бўлгани ёдимга тушди ва, айниқса, Волга билан Дон ўртасидаги кичкина темир йўл станциясида кечган ҳаётим хотирамда ёрқин жонланди.

...Локомотив тиқин станция изларидан у ён-бу ён ўтиб турарkan ёки Донданми, Волгаданми поезд келаркан, олтин сочлари устидан оқ рўмол тангиган Вера Петровна шошилмай изларга босиб борарди; унинг ингичка қизил ипли жулоб ичидаги оёқчалари локомотивлар орасида липиллаб кўринарди.

У қўлига тол хивичи олиб, қуруқ саҳрога — кўримсиз гуллар тергани, юмронқозиқлар кетидан югургани борарди.

Отаси станция деразасидан ёки перрондан уни кузатарди ва олтин киприклари билан яллиғланган кўзларини бекитиб, мўйловларини чайнарди.

— Издан юришга қўймаслик керак, — дейишарди унга.

Лекин у бепарво жавоб берарди:

— Ҳечқиси йўқ, у эҳтиёткор...

Баъзан қизчанинг станциядан бир чақиримча нарида, кимсасиз ерда, яккам-дуккам гуллар ва гиёҳларга эргашиб якка-ёлғиз юрганини кўрган пайтларинг бўларди ва унинг отаси, станция, кишилар — бутун шу зерикарли мудроқ ҳаёт янада кўпроқ, меъдангга тегарди.

...Иккаламиз ҳам китоб ўқишнинг эҳтиросли ишқибози эдик, бўш соатларда, кеча ва кундуз, беқиёс ташналик билан китоб ўқирдик. Китоб гўё бизни бўм-бўш сўниқ оламдан қайноқ ҳаёт оламига кўтариб чиқарди.

Биз тез орада Волга ва Дон орасидаги олти станцияда топилган жами китобларни сув қилиб ичдик ва мана биз учун руҳий очлик мавсуми бошланди — бунинг изтироби Ватанимизнинг кимсасиз ерларида яшаган, қирларида сиқилиб нафас олган кишиларгагина равшан. Сен истаган ҳаёт йўқ — бу, афтидан, мен ҳис этган ҳолатлар ичида энг мудҳишидир.

Яхши китоб излаб кўп вақт сарсон бўлдик, бироқ Окрейца романлари, кўҳна «Нива» ва шунга монанд қашшоқ нарсалардан бўлак ҳеч нима топа олмадик.

Колтунов бизни мазах қиларди:

— Ҳа, болалар, ўлаяпсизларми? Қойил!

Ва бир куни раҳми келиб айтди:

— Калачида менинг танишим бор, у журналлар олиб туради. Хоҳласанглар сўраб кўрай?

Биз унга ялинишга тушдик; у кулиб сўрашга кўнди ва бир неча кундан сўнг пассажир поездининг кондуктори Колтуновга пакет билан хат топширди.

— Мана журнал деганимиз! — қўлини ғолибона кўтарди Колтунов, аммо хатни ўқиб, мўйловини чайнади, алангладн ва пакетни қўлтиғига қистириб, уни тирсаги билан қаттиқ қисиб олди.

— Қани, бер бу ёққа, — сўранди Юдин катта оғзини очиб, хурсандлигидан кулар экан.

Колтунов елкаларини кўтарди ва бошлиқ оҳангида сўз қотди:

— Улгурасан, суқилма!

Юдин ажабланди, бир қадам орқага тисланди; улар оғайни эдилар ва Колтунов ҳеч қачон бунчалик қўпол гапирмаган эди.

— Мен қўлга туширдимми, биринчи ўқийдиган ҳам мен бўламан, сиз бўлсангиз — кейин! — қўшиб қўйди Колтунов қуруқ ва жаҳл аралаш.

Бу менинг ҳам кўнглимни оғритди: олдинлар учов овоз чиқариб бирга ўқирдик, ёки кимнинг вақти бўш бўлса, ўша ўқирди. Китобни доимо телеграфхонада — кўзга яқин ерга қўярдик.

— Сен нимага олифталик қиласан? — сўради Юдин; Колтунов бўлса олдингидан баттар жаҳл билан жавоб берди:

— Нари бор! Мен кўнглимга таскин топиш учун ўқимоқчиман, сафсата сотиш ё талашиш учун эмас. Жимгина ўқиш керак, сиз бўлса нимага ундоқ, нимага бундоқ деб муҳокама қиласиз! Бу менинг жонимга тегди! Мен якка ўзим ўқимоқчиман, — туёғингизни шиқиллатинг!

У китобни ўз столи тортмасига бекитди ва навбатчиликнинг сўнгигача биз билан сўзлашмади, ғазабдан қалтираб, нимадандир қўрққан кишидай ўтирди. У навбатчиликни бўлиб, ўзиникига қайтар экан, Юдин ундан сўранди:

— Ухлагани ётсанг, китобни кўзга яқин жойга қўй, мен кириб оламан...

У жавоб бермади, фақат тиржайди.

Ярим кечага яқин Юдин менга таклиф қилди:

— Борақол, китобни ол энди, у балки хуррак отаётгандир.

Кундузи бир ярим соат чамаси тинмай мўл ёмғир ерни қамчилаган, ундан сўнг, яна тоза бўлган осмонда жазирама қуёш ёниб ерни саҳийлик билан иситган, энди эса даштда ҳаммомдагидай қоронғу ва дим эди. Қора булутлар ичида, чуқур кўкимтир туйнукларда олтин юлдузлар милтилларди — бу тунда уларнинг бари сўниқ кўринарди. Худди менга йўл кўрсатгандай олдин-олдинда қурбақа сакраб борарди; узоқда поезд қичқирди. Сув насослари томондан кўзи ғилай, қизил лабларида табассум бўлиб, бу табассум ҳеч нарса билан лаблари ва қорамағиз юзидан ювилмайдиган одам — ўтёқар яҳудийнинг майин қўшиғи етиб келди. Колтунов уйининг деразасидан сарғимтир нур тушар, ерга қуюлар, тахланган шпал ва нозик теракнинг танасини ёритарди. Дераза ромига тортилган дока орасидан Колтуновни кўрдим: у бармоқларини малла сочлари орасига суқиб, стол орқасида, тунги кийимга ўраниб, букчайиб ўтирарди. Унинг соқоли ўсиқ, узунчоқ ияги асабий қалтирар ва тирсаклари орасида ётган китобга кўз ёшлари томарди — чироқ ёруғида уларнинг бирма-бир томиши ойдин кўринар, қоғозга тарсиллаб тушаётгани менга эшитилаётгандай бўларди. Инсонни йиғлаётган дамида кўришдан ёмони йўқ...

Мен поездни қаршилашга кетдим, Юдинни кўрганимда:

— Ухламапти, ҳалиям ўқияпти... — дедим.

— Ҳайвон! — тўнғиллади телеграфист жўнашга қўнғироқ бераётиб. — Ошна эмиш! Биз ҳаммамиз оғзимиз қонга етгунча ошна бўламиз!

Субҳидамга яқин мен яна ойна олдида туриб, дока тирқишидан кичкина, малла одамга кўз тикардим. У ухлаган, чамаси: боши кўксига солинган, қўллари тиззаларида мадорсиз ётибди. Чироқ ўчирилган, лекин мис шамдонда шам ёнар, ўтнинг олтин найзалари шишага санчилиб акс-нур таратарди. Хона олдингидан қоронғироқ, креслода энди қизча йўқ, ёпиқ китоб эса дераза токчасига яқин жойда, столнинг бурчагида ётарди.

Мен оҳиста докани йиртиб, тирқишидан қўлимни чўздим, Колтунов сапчиб турди, шамдонга ёпишди, қўлини силтади ва ёввойи товушда чинқирди:

— Қоч! Ўлдираман!

Шам ўчди, лекин бари бир мен шу лаҳзадаёқ зулмат бағрига чўкиб кетган буришиқ, бегона қиёфани аниқ кўрдим.

Бир дамдан кейин у босиқ ва дағал оҳангда сўради:

— Ким у?

— Мен. Китоб учун.

— Бермайман...

Мен дераза олдида яна бир нафас даштга, шарққа томон тикилиб туриб қолдим. У томонда булутлар ортидан қуёш чиқди; қуёш шуъласи бағрида кичкина қора отлиқ липилларди; кулранг булутларга қўшилиб ер устида пода ўрмалаб келарди.

Буларнинг бари — таниш, булар бари бор нарса. Китобга кўз ташлаш ва кўз олдингда ўзгачароқ бир ҳаётни кўриш нақадар яхши!

Тўрт кунлар чамаси Колтунов китоб билан бизнинг жиғимизга тегди: уни станцияга олиб келади ва бир ўзи ўқийди, қачон биз сўрасак — мазах қилади:

— Тиз чўкинг, бераман!

Юдин уни йўлга солмоқчи бўларди:

— Тентак, сенга неча марта китоб берганимизни эсла!

— Хўш, нима бўпти?

— Сен биз билан ўқимасмидинг?

— Тиз чўк!

У бизга ёқимсиз ва аянч бўлиб кўринарди, ўзи ҳам буни сезарди шекилли, олдингидан ҳам кўпроқ, қастига баттарроқ бизни мазах қиларди. Ўқирди ва дам сайин ҳар турли сўзларнинг учини чиқариб қўярди:

— Қойил! Мана гап бу-да!

Унинг сўзлари бизнинг ишқивозлигимизни, китобни ўқишга иштиёқимизни тағин ҳам кўпиртирди. Биз уни шунчалик ёмон кўриб қолдикки, ҳатто, қизчага ҳам отасига нисбатан бўлган муомаламизни кўчирдик. Қачонким севимли қизча ёнимизга югуриб келса, совуққонлик билан четлатишга тушдик, шу билан отасига таъсир қилмоқчи бўлдик.

Қизчанинг қора кўзлари мен ва Юдинга қанчалик ҳайрат билан тикилганини, унинг гулга ўхшаш алвон лаблари қайғули табассум билан қандай титраганини мен бу кунга довур эслайман.

Колтунов ҳам бу ҳолатни сезди. Лекин, фақат тиржайди ва телбанамо қўл ҳаракати билан мўйловини тортди.

— Ўқишни хоҳлайсизларми, болалар? — сўради у китобни тортмага яшириб. — Мен бўлса, бермайман.

— Уни ураман, — дағдаға қилди Юдин ҳансираб ва оқариб. — Бундоқ: ундан бу китобни олиш йўқ, берса ҳамки, олиш йўқ, бўптими?

Мен рози бўлдим:

— Бўпти.

— Сўз берасанми?

— Бераман.

✦ ✦ ✦

ҚОЗОН. Мамлакатдаги энг кекса театрлардан бири Ғалиасқар Камол номли Татаристон Академик театри коллективи М. Горький туғилган куннинг юз йиллигига бағишлаб ёзувчининг «Душманлар» асарини саҳналаштирди.

СУРАТДА: саҳнанинг биринчи кўриниши. Татьяна ролида Татаристон АССРда хизмат кўрсатган артист, А. Тўқай лауреатининг мукофоти Шохсанам Асфандиёрова ва Михаил Скоробогатов ролида Татаристон АССРда хизмат кўрсатган артист Идиатулла Султонов.

Б. Мясников фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

✦ ✦ ✦

Буни ҳозир эслаш кулгили, аммо ўша кунларда мен оташин аччиқда эдим ва нимадандир қўрқардим, чунки кўксимда алла қачон бу одамга шундай нафрат ҳисси қайнар эдики, бундан бошим айланар ва кўз олдимда қизил доғлар жимирларди.

Бутун станция биз уч оғайни ўришиб қолганимизни кўрган, Колтунов устимиздан қандай кулганини эшитган, ҳамма биздан ниманидир кутар, ҳатто, тиржайиш ва қиңғир қарашлар билан бизга нималарнидир уқдиргандай бўлишарди.

Бу воқеа жуда соддагина тугади: эрталаб Колтунов навбатчиликка келди, журнални Юдинга ташлади ва:

— Ма, ўқи... — деди.

Телеграфист китобни қўли олти бўлиб, шошилиб олди ва худди шу замон каттакон бурнини мундарижага жимгина тиркади.

Кечаси мен овоз чиқариб, яхши бир аёл жамият учун, дунё учун хизмат қилиш мақсадида ярамас эрдан чиқиб кетгани ҳақидаги ўрта миёна ҳикояни Юдинга ўқиб бердим ўқидим ва ўйладим: «Колтунов шунинг устида йиғлаганмиди?»

Бирдан унинг ўзи эшикда пайдо бўлди ва қўллари билан кесакига маҳкам ёпишиб, қичқирди:

— Ў... ўқий кўрманг!

Унинг оёқлари букилди, у шиққа маст эди ва унинг қизил, нам кўзлари ёввойи бақрайиб тикиларди.

— Ў... ўқий кўрманг... ҳеч ким ҳеч нарсага тушунмайди, ахир... Ўша, ёзадиганлари ҳам, ҳеч ким...

Полга чўзилди у, қўлларини биз томонга узатди ва қичқирди:

— Бас!.. ўқилмасин!..

Унинг орқасида, эшик оғзида кичкина қизча — Вера Петровна кўйлаги ёқалари очилиб, елкаларидан сирғалиб тушган, оёқ яланг ва сочи тўзғин ҳолда турар, унинг паҳмайган малла сочи алангадай ҳурпайган эди, у турар ва ғамгин оҳангда сўрарди:

— Нима учун уни хўрладинглар?

Омон МУХТОРОВ таржимаси.

МОЛДАВИЯ ССР. Кишинёвдаги саноат гулчилиги комбинатининг гулхоналарида «ёз» пайти дейиш мумкин. Сирень, цикламен, цинерария, примула деган анвойи гуллар очилди.

Кишинёв магазинларида минглаб гулдасталар сотилмоқда.

СУРАТДА: ишчи Марусика Плэмэдялэ сирень гулларини саралаб узмоқда.

Е. Драйшнера. ТАСС фотохроникаси.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Киров районидаги Карл Маркс номли маҳалла аҳолиси К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги олдидан ўтказилган кечага йиғилдилар. ТошДУнинг катта ўқитувчиси Л. И. Савранская Карл Маркс ҳаёти, фаолияти ва жаҳон пролетариатининг келажаги ҳақида яратган бой ижоди тўғрисида лекция ўқиди.

Сўнгра Ҳамид Олимжон номидаги маданият уйи ҳаваскорлари йиғилганларни ўз концертлари билан хушнуд этдилар.

О. САИДОВА.

* * *

Тўқимачилик комбинатининг марказий кутубхонаси ходимлари пролетар ёзувчиси М. Горькийнинг юбилейини қизғин тайёргарлик билан кутиб олмоқдалар.

Кутубхона қошидаги кўчма кутубхоначалар мудири Г. Д. Берман комбинатнинг бир неча ётоқхона ва цехларида бўлиб, М. Горькийнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида суҳбатлар ўтказди. Шу билан бирга кутубхоначилар ёзувчининг асарлари ва адиб ҳақида ёзилган асарларни китобхонларга намойиш қилмоқдалар.

М. МУСАЕВА.

* * *

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг мажлислар залида Киров районидаги 9-мактаб «Ёш навоийшунос» тўгараги-нинг аъзолари ва Чилонзор районидаги Жданов номли 82-ўрта мактабнинг «Гулшан» тўгараги аъзолари ўзбек миллий тилининг шаклланишига муҳим ҳисса қўшган мутафаккир шоир А. Навоийнинг 525 йиллик тўйига бағишлаб «Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижоди» деган темада тадбиркорлар ва тезкорлар мусобақасини ўтказди.

Мусобақада 103—98 очко билан «Ёш навоийшунос» тўгарагининг аъзолари ғолиб чиқдилар.

Т. ҲАИТОВ.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Р Е К Л А М А...

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

26 МАРТДА СЕШАНБА

Биринчи

18.00 «Ишингиз баракали бўлсин, пахтакорлар» деган эшиттириш (русча).
18.10 Римский-Корсаков. Испанча каприччио.
18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
19.20 Ўзбек халқ қўшиқлари.
20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси (ўзбекча).
20.30 Композитор Т. Азимов асарлари.
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.20 Ўзбек композиторлари қўшиқлари.
22.40 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Ленин» радиокомпозицияси (ўзбекча).
23.15 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт.

Иккинчи

19.00 Жаҳон маданияти классиклари. Байрон шеърлари (ўзбекча).
19.30 Француз композиторларининг енгил куйлари.
20.00 Тожикистон композиторлари асарларидан концерт.
20.30 Қорақалпоқ куйлари.
20.50 «Озиқ-овқат саноати ривожланмоқда». Литва радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
21.00 У. Назаров. «Ким айбдор?». Инсценировка қилинган ҳикоя (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.
21.50 Театр микрофон олдида. Ҳамза номли театрнинг «Бой ила хизматчи» спектаклининг монтажи.

27 МАРТДА ЧОРШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.
8.25 Ўзбек халқ қўшиқлари.
9.30 Фортепьяно пьесалари.
9.50 Чуст пахта тозалаш заводи директори Н. Қурбоновнинг «Тўқимачиларга — аъло сифатли тола етказиб берамиз» деган суҳбати (тожикча).
11.15 «Ўзбекистон Фанлар академияси институтлари ва лабораторияларида» циклидан (ўзбекча).
11.25 Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар.
12.15 Музикали танаффус.
13.30 Совет композиторларининг қўшиқлари.
16.10 Халқаро театр куни. Ҳамза номли театр артистларининг талабларига мувофиқ концерт.
16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).
17.00 «Музикали Тошкент» радиотўплами (русча).
18.00 «Қарноб қишлоғининг қиёфаси ўзгармоқда» деган очерк (русча).
18.10 Р. Шчедрин. Фортепьяно учун соната.
18.40 Спорт эшиттириши (русча).
19.20 Қозоқ куйлари.
20.00 «Индустрлашган Ўзбекистон» радиожурнали (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.20 А. Эркаев куйлайди.
22.40 Поэзия кечаси (ўзбекча).
23.15 «Баҳор тароналари» деган адабий-музикали эшиттириш (ўзбекча).

Иккинчи

8.25 СССР халқларининг куйлари.
19.00 Топишмоқли концерт (ўзбекча).
19.30 А. М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. А. Бобохонов. «М. Горький ва ўзбек адабиёти» (русча).
20.00 Тожик халқ куйлари.
20.30 Музикали луғат (русча).
21.00 Ўзбекистонда тожик маданияти декадаси олдидан. Раҳим Жалил. «Айб топар» (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.
21.50 Ш. Рашидов. «Бўрондан кучли». Радиопостановка (русча).

Учинчи

14.00 И. Штраус. «Вена қони».
16.00 Ўзбек давлат филармонияси коллективларининг концерти.
16.50 «Зайнаб ва Омон» операсининг монтажи.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА КЎРИНГ

26 МАРТДА СЕШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Тошкент телевидение студиясининг «Нотаниш йўллар бўйлаб» деган телефильмининг премьераси.
18.35 «Константин Заслонов». Бадиий фильм.
20.00 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.25 Адабий театр. «Горький шундай бошлаган эди...» Ёзувчи туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан.
20.55 «Қадимий Кама мўъжизалари». Телефильм.
21.15 «Шаҳримиз ҳусни».
22.05 Горький ва музика.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Рус тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Географиядан машғулот.
18.30 Химия. «Изотоплар ва уларнинг қўлланилиши».
19.00 Студентлар учун назарий механикадан машғулот.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Совет стандартлари.
20.45 Болалар учун мультфильм.
21.00 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Буратино виставкаси».
21.30 «Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. «Социализмнинг сиёсий иқтисодидан» суҳбат.
22.00 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Чорбоғчилар». Бадиий фильм.
23.30 «Вақт» информацион программаси.
00.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
Рус тилида:
20.00 «Инсон ва нон». Ҳужжатли фильм.
21.05 Миллионлар университети.
21.20 «Васса Железнова». Фильм-спектакль.

27 МАРТДА ЧОРШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
10.55 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
11.00 Ўсмирлар учун. М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Ҳаёти саҳифалари».
11.45 «Дўст — ўртоқлар». Бадиий фильм.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
13.00 Эшиттиришлар программаси.
13.05 Медицина маслаҳатлари.
13.15 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Горькийнинг болалиги». Бадиий фильм.
15.05 «Сенга, ёшлик!» — «Ўз қаҳрамонларингиз номини айтинг» (эшиттириш Тошкентдан олиб кўрсатилади).
15.35 Москва кундузги эшиттиришларининг охири.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.
Ўзбек тилида:
18.10 «Юлдузча». Тележурнал.
18.45 Телевизион янгиликлар.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
18.55 Эшиттиришлар программаси.
19.00 ФУТБОЛ. «Советский спорт» газетаси мукофоти учун учрашув. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
21.00 Ўқувчилар учун. «Тўрғай». Музикали журнал.
21.30 Туйғуни тарбиялаш.
22.00 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. Куйбишев шаҳри халқ театрларининг ижодий кечаси.
23.15 Музикали танаффус.
23.30 «Дунё бўйлаб». «Вақт» информацион программасининг махсус сони.
24.00 «Сенга, ёшлик».
00.30 «Пеленгатор». Сатирик тўплам.
01.00 «Театрни севасизми?» Халқаро театр кунига бағишланган эшиттириш.
02.00 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
17.55 Эшиттиришлар программаси.
Рус тилида:
18.00 Болалар учун. «Бугун туғилган куни» деган мультфильм.
18.20 Телевизион янгиликлар.
18.30 «Инсон ва қонун».
Ўзбек тилида:
19.00 «Невадаги сфинкслар». Телефильм.
19.15 Ўзбек совет поэзиясининг телевизион антологияси. Зоҳиджон Обидов.
19.35 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. «Баҳорги экиш — биринчи имтиҳон».
19.55 Телевизион янгиликлар.
20.05 «Сиҳат-саломатлик». Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси.
20.50 «Қувноқ куйлар ва ҳангомалар». Концерт.
21.30 «ФУРҚАТ». Бадиий фильм.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
Рус тилида:
20.00 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «ОНА» бадиий фильми.
21.40 «Днепр қиссаси». Ҳужжатли фильм.
22.25 Эстрада концерти.

КИНО

27 МАРТДА

Қора автомобиль — «ЧАЙКА» «СПУТНИК» «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА» (2-залда) «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).
Татьянанинг куни — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).
Найрангбоз — «ДРУЖБА» (1-залда, кундуз ва кечқурун).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 26/III да **Лайли ва Мажнун**, 27/III да кундуз **Жизель**, кечқурун **Борис Годунов**, 28/III да кундуз **Боғчасарой фонтани**, кечқурун **Русалка**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/III да кундуз **Мавлоно Муқимий**, кечқурун **Икки билагузук** 28/III да **Момо ер**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Борис Денисов раҳбарлигида ўргатилган шерлар аттракциони. Майдонда — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Борис Вятиин.

Томошалар кундуз соат 12. 5 ва кеч 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

КИНО ТОМОШАБИНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Санъат саройи дирекцияси маълум қиладики, 27 март кеч соат 7 ярим ва 9.15 минутга белгиланган «Эркак ва аёл» фильми

3 апрелга

КЎЧИРИЛДИ

Сотиб олинган билетлар ярайди.

Киров район бирлашган 5-поликлиникаси коллективи, маъмурият, партия ва касаба союз ташкилотлари стоматология бўлими мудири

Қосим

ШОДМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Узптицепром» коллективи бўлим бошлиғи Р. П. Носировга отаси

Фозил

НОСИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

...ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4-бет — «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор — 83-02-49 дан 83-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — 83-29-33; 83-29-09; масъул секретарлар — 83-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 83-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — 83-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 83-29-53; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — 83-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 83-27-57; ахборот бўлими — 83-65-57; эълонлар бўлими — 83-81-42.